

Lietuvos pajėgos nedalyvauja kare Čečėnijoje

Vilnius, sausio 16 d. (Elta) — Prezidentas Algirdas Brazauskas kategoriškai atmetė kai kurių Rusijos pareigūnų ir masinės informacijos priemonių paskleistą informaciją apie Čečėnijoje sulaukytą esą Lietuvos šnipą bei inspiruojamus gandus, kad ten kariauja batalionas taip pat susijęs su Lietuvos specialiosiomis tarnybomis. „Nieko net panašaus nėra ir būti negali“, sakė jis įprastiniame pirmadienio pokalbyje per Lietuvos radiją. „Tai grynas melas, kuriuo kai kas siekia tam tikrų tikslų“, pabrėžė prezidentas.

Jis sakė, kad Lietuva nerėmė ir nerems nė vienos kariaujančios pusės. „Aš suprantu“, kalbėjo prezidentas, „i kokią padėtį pateko Rusijos valdžia, suprantu čečėnų tautos tragediją. Tačiau problema turi būti išspręsta tikta taikiomis priemonėmis, ir tai reikia daryti

kuo greičiau“, pažymėjo jis. „Tenka tik apgailestauti, kad i Lietuvos norą suteikti humanitarinę pagalbą karinio konflikto Čečėnijoje aukoms atsakoma prasimanymais, kurie trukdo plėtoti draugiškus tarpvalstybinius santykius“, teigiama pirmadienį paskelbtame Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos informacijos ir spaudos skyriaus pareiškime. Jame taip pat nurodoma, kad pastaruoju metu kai kurios oficialios Rusijos institucijos per visuomenės informavimo priemones pradeda skleisti dezinformaciją apie tariamą Lietuvos piliečių žvalgybinę veiklą Rusijos teritorijoje ir apie Lietuvos atstovų kišimąsi i Čečėnijos konfliktą. Pasak pareiškimo, Lietuva yra ne kartą pareiškusi, jog Čečėnijos konfliktą reikėtų sureguliuoti taikiai.

Kelią 15 mylių i vakarus nuo Grozno saugo ginkluoti čečėnai berniukai kartu su suaugusiais. Sekmdienį Grozne aršios kautynės tebevyko prie Prezidentūros rūmų, čečėnams vis dar atstumiant rusus nuo šio ju nepriklausomybės simbolio. Pirmadienį, išsiblaškus rūkiui, rusai vėl pradės bombardavimą iš oro. Sekmdienį rusai i Beslan, Osetijoje, pagaliau išleido pirmą lėktuvą su Jungtinių Tautų humanitarinę pagalbą pabėgėliams — 37 tonomis medicinos priemonių, antklodžių ir plastikinės dangos. Apekačiuojama, kad dėl karo atsirado 300,000 pabėgėlių — maždaug ketvirtis šalies gyventojų. Manoma, kad Grozne liko 100,000 gyventojų iš buvusių 400,000, dauguma jų rusai, neturintys kur kitur pabėgti.

Lenkija telks kariuomenę prie sienos su Lietuva

Vilnius, sausio 16 d. (Elta) — Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis pareiškė susirūpinimą dėl Lenkijos vyriausybės ketinimo dislokuoti savo kariuomenės dalį prie pat sienos su Lietuva. Šias žinias jis sakė gavęs iš Lenkijos lietuvių.

Ryšium su tuo Vytautas Landsbergis išplatino pareiškimą, kuriame, be kita ko, sakoma: „Tą sunku suprasti tiesiogine gynybos prasme, nes Lietuva niekam iš kaimynų negrėšminga, o Lenkija netoli sienos, Suvalkų mieste, jau ir dabar pastoviai laiko nemažą igulą. Nesinori manyti, jog tuo bus rodomas nepasitikėjimas Lietuva arba nedraugiškumas

jai, siekiant kokios nors įtampos. Tačiau labai gali būti, jog Lenkija realiai vertina Lietuvos vyriausybės ketinimą pasirašyti karinio tranzito sutartį su Rusija ir traktuos savo valstybinę sieną su Lietuva kaip Rusijos, taip pat ir Nepriklausomų Valstybių Sandraugos, karinių, strateginių interesų numatomą ribą. Vytautas Landsbergis spaudos konferencijoje priminė, kad Latvija ir Estija ėmėsi saugumo priemonių, susitiprinusios savo sienų su Rusija kontrolę. Dabar atitinkamus žingsnius ketina padaryti Lenkija. Tuo tarpu Lietuvos vyriausybei tas mažai rūpi, sakė jis.

Vyriausybė nesidomi geologų projektu

Vilnius, sausio 13 d. (Elta) — Pernai metų pradžioje Lietuvos valstybei paskelbus Valstybės mokslo programos kūrimo konkursą, Geologijos Institutas pirmasis nutarė dalyvauti. Jis yra vienas iš 29 Lietuvos valstybinių mokslo institutų.

Tačiau mokslininkai nusivylė, nes vyriausybė beveik metai neranda laiko įvertinti pirmojo pasiūlymo, kurį pagal šią programą pateikė geologai. Kaip pasakojo Eltai Geologijos Instituto direktorius Valentinas Baltrūnas, šio instituto pasiūlytą projektą „Lietuvos žemės gelmių sandaros sudėties ir dinamikos raida“ projektą per

metus svarstė keturios ekspertų komisijos, palankiai vertino, bet galutinio vyriausybės pritarimo iki šiol negauta.

Šis mokslinis darbas, anot Geologijos Instituto direktoriaus V. Baltrūno, būtų labai reikšmingas Lietuvai, nes parodytų Lietuvos gelmių potencialą, leistų realiai apskaičiuoti išteklių galimybes. Projektą rengė daugiau nei penkiasdešimt specialistų iš Geologijos Instituto ir Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto. Jie pasiryžę aukoti net savo asmenines lėšas bandymams ir tyrimams atlikti.

Lietuvoje padaugėjo sunkiųjų nusikaltimų

Vilnius, sausio 10 d. (Elta) — Per praėjusius metus bendras nusikaltimų skaičius Lietuvoje sumažėjo beveik 3%, informavo Lietuvos vidaus reikalų ministras Romasis Vaitekūnas. Spaudos konferencijoje antradienį jis taip pat pabrėžė, kad nusikaltimų mažėjimo tendencija pastebima pirmą kartą per paskutinius šešerius metus.

Tačiau, nors bendras nusikaltimų skaičius mažėja, daugėja sunkių nusikaltimų (nužudymų, išžaginimų, sunkių kūno sužalojimų), sakė ministras. La-

biausiai padaugėjo išžaginimų — 16%, žmogžudysčių įvykdyta 9% daugiau, nei prieš metus.

Didelį nerimą Vidaus reikalų sistemos darbuotojams kelia autobusų vagystės: „Tai yra viena iš organizuotų nusikalstamumo rūšių, dėl to ypač sunku su tuo kovoti“, teigė R. Vaitekūnas. Numatyta sustiprinti pasienio postus, ypač prie rytinės Lietuvos sienos, kur vyksta pagrindinė nelegali prekyba automobiliais.

Ministras Romasis Vaitekūnas informavo, kad 1995 m. nu-

Rusijai dar nepasakyta laikytis tranzito per Lietuvą taisyklių

Vilnius, sausio 4 d. (LA) — Kompetentingi Lietuvos pareigūnai vengia apibrėžti pasakyti, ar Rusijai jau taikomos naujosios karinio tranzito taisyklės, ir geriausiai atveju apsiriboja miglotu atsakymu, jog taisyklės „pradeda palaipsniui įsigalioti“, rašo „Lietuvos aidas“.

Užsienio reikalų ministerijos (VRM) sekretorius Albinas Januška pasikalbėjęs su BNS korespondentu patvirtino, kad Rusijai dar neišsiųsta nota, oficialiai informuojanti, jog privaloma laikytis Lietuvos taisyklių, tačiau nurodė, kodėl to nepadarė. Pernai spalio 3

d. vyriausybės patvirtintos užsienio valstybių pavojingų ir karinių krovinių vežimo per Lietuvą taisyklės formaliai įsigaliojo po kelių dienų. Tačiau, pasak Januškos, dar tik maždaug po poros savaičių bus galima kalbėti apie priežastis, sutrukdžiusias jas taikyti Rusijai jau nuo sausio 1 d., kaip ne kartą žadėjo aukščiausi Lietuvos valdžios atstovai. URM sekretorius taip pat negalėjo atsakyti, ar ir praėjus dviem savaitėm rusams bus nurodyta laikytis naujųjų taisyklių reikalavimų.

Januška užsiminė, kad taisyklių taikymo Rusijai vilkinimas yra susijęs su jo ir derybų su Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalimis darbo grupės vadovo Virgilijaus Bulovo susitikimu Maskvoje prieš pat Kalėdas su Rusijos užsienio reikalų viceministru Sergej Krylov, kurio rezultatai abipusiu sutarimu neskelbiami. Januška tada pirmą kartą vadovavo i Maskvą vykusiai delegacijai, nors, pagal oficialią Lietuvos URM informaciją, tuo metu Paryžiuje turėjo tartis dėl ryšių su Europos Sąjunga sutarčių.

Ambasadorius Bulovas BNS korespondentui sakė, kad tranzito taisyklės pradeda „laips-

niskai įsigalioti“, tačiau susijusiomis su tuo žinyboms dar reikia „suderinti veiksmus“.

Bulovas, kuris neseniai pasisakė už būtinybę keisti kai kurias taisyklių nuostatas, atsižvelgiant tiek i opozicijos, tiek ir Maskvos pasiūlymus, pasakė, kad taisyklių pakeitimai dar neperduoti tvirtinti vyriausybei. Derybų grupės nariai ir ekspertai tokius pakeitimus aptarė prieš Naujuosius metus, tačiau, pasak Bulovo, jie nebus perduoti vyriausybei dar maždaug tris savaites. Per tą laiką norima patirti, kaip dabartinės taisyklės praktiškai veikia, ir įsitikinti, ar nereikia dar kokių nenumatytų pakeitimų.

Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius paskutinįją gruodžio savaitę BNS korespondentui optimistiškai teigė, kad nuo sausio 1 d. Rusijos karinis tranzitas „sklandžiai ir tvarkingai vyks“ pagal naujas taisykles. Po sausio 1-osios ministras ėmė aiškiai vengti žurnalistų. Pastaruoju metu nepavyksta susisiekti ir su neseniai sukurto Transportavimo tarnybos viršininku Algirdu Jurkevičiumi, kuris prieš kelias dienas atsisakė be ministro leidimo suteikti bet kokią informaciją apie tranzitą BNS korespondentui, o ministras Linkevičius tokio leidimo nedavė. Pagal naujas taisykles Transportavimo tarnyba turi planuoti, koordinuoti ir kontroliuoti karinį tranzitą per Lietuvos teritoriją.

Kauno vandens valymui trūksta lėšų

Vilnius, sausio 4 d. (LR) — Lietuvos Aukščiausioji Taryba dar 1992 m. kovo mėn. nutarė, kad Kauno vandens valymo įmonė yra valstybinės reikšmės objektas, kurio statyba turi būti finansuojama iš valstybės biudžeto. Mechaninio vandens valymo įrenginių statyba planuota užbaigti 1995, o biologinio — 1998 metais.

Kauno miesto biudžetui ši statyba aiškiai per sunki našta, nes šiemet vandens valymo įrenginių statybai reikės 45 milijonų litų. Tuo tarpu šalies vyriausybė ne tik negarantuoja, kad reikiamos lėšos bus skirtos, bet Kauno gamtos apsaugos objektams skirtą sumą dar pasiūlė sumažinti 300,000 litų. Šiuo metu Kauno savivaldybė

kartu su Stokholmo vandenu įmone ir Šiaurės šalių aplinkos apsaugos projektu finansavimo organizaciją (NEFCO) rengia projektą 13.6 milijono dolerių paskolai gauti iš Europos Rekonstrukcijos ir Plėtros Banko. Paskola būtų panaudota įrenginiams pirkti. Tačiau bankas kelia sąlygą, kad valstybė užtikrintų nuoseklų statybos darbų vykdymą.

Todėl Kauno miesto tarybos nariai nutarė dar kartą oficialiai kreiptis i šias šalies valdžios institucijas su prašymu dar kartą apsvaerstyti Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. kovo 17 d. nutarimą ir garantuoti šios valstybinės reikšmės statybos finansavimą.

Lietuvoje mirė vysk. Kalvanas

Vilnius, sausio 16 d. (Elta) — Sausio 15 d., eidamas 81-uosius metus, mirė Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Jonas Viktoras Kalvanas. Dėl vyskupo mirties užuojautą pareiškė Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas.

Jonas Viktoras Kalvanas gimė 1914 m. balandžio 24 d. kuršių šeimoje, Nemunėlio Radviliškio valsčiuje, Biržų apskrityje. Baigęs Biržų valstybinę gimnaziją. 1933-1936 metais studijavo Vytauto Didžiojo universiteto Evangelikų teologijos fakultete, o jį uždarius, nuo 1936 iki 1939 metų tęsė mokslus Latvijos universiteto teologijos fakultete, kurį baigęs įgijo teologijos licenciatą laipsnį. 1940 metais Tauragėje Jonas Kalvanas buvo ordinuotas kunigu. Nuo tada iki šių dienų jis šiame mieste gyveno ir laikė pamaldas.

Jo pastangų dėka 1968 metais Lietuvos Evangelikų liuteronų bažnyčia tapo Pasaulinės Liuteronų sąjungos nare. 1970 metais įvykusiame sinode Jonas Kalvanas buvo išrinktas evangelikų Konsistorijos pirmininku, 1971 metais — introdukuotas senjoru,

o 1976 metais išrinktas ir įšventintas vyskupu — Konsistorijos pirmininku. 1977 metais vyskupas Jonas Kalvanas pirmą kartą gavo sovietinės valdžios leidimą dalyvauti Tanzanijoje vykusiame Pasaulinės Liuteronų sąjungos šeštajame suvažiavime, kuriame jis buvo septyneriems metams išrinktas Sąjungos vykdomojo komiteto nariu Rytų Europos bažnyčioms.

Jonas Kalvanas ruošė spaudai ir leido „Giesmių-Maldų knygeles“. Liuteroniškajam pasauliui švenčiant Martyno Liuteronų gimimo 500-ąsias metines, 1983 metais jis paruošė ir išleido Martyno Liuteronų „Mažąjį katekizmą“, 1990 metais atkūrė evangelikų bažnyčioms skirtą laikraštį „Lietuvos evangelikų kelias“, rašė apžvalginius straipsnius teologijos temomis užsienio spaudoje.

Jonas Kalvanas su žmona mokytoja Marta išaugino ir išmokslo šešis vaikus ir paliko 12 anūkių. Šiuo metu Lietuvoje yra apie 30,000 evangelikų liuteronų, 52 didesnės ir mažesnės parapijos. Dauguma jų turi savo bažnyčias, 20 atstatoma arba restauruojama.

Vysk. Jonas Kalvanas (antras iš dešinės) su Čikagos lietuvių evangelikų parapijos klebonu, vysk. Hansu Dumpiu 1993 m. rugsėjo 12 d. Narkyčiuose, Karaliaučiaus srityje šventina 1273 m. sukilėlių vado Herkaus Manto paminklą. Su jais (iš k.) M. Mackus, V. Šilas, V. Goentas ir Danutė Valtūkienė.

Lietuvai reikia pasirašyti penkis dokumentus

Vilnius, sausio 13 d. (Elta) — Lietuvos, siekiančiai narystės Europos Sąjungoje, šiuo metu svarbiausia būtų pasirašyti penkis dokumentus — Žmogaus teisių konvenciją ir su ja susijusius protokolus, Socialinę bei Vietinės valdžios chartijas, konvencijas dėl tautinių mažumų teisių gynimo ir kankinimų uždraudimo, pasakė Miguel Angel Martinez, Europos Sąjungos Parlamentinės Asamblėjos prezidentas, kuris šiuo metu lankosi Lietuvoje.

Penktdienį surengtoje spaudos konferencijoje jis pasakė, kad Lietuva „stabiliai eina savo pasirinktu keliu, kuriuo kartu su kitomis valstybėmis reikia ir toliau eiti, taip kuriant bendros Europos likimą“. Jis taip pat pasakė, kad Europos Sąjungos kūrimas yra pasaulinis procesas ir patarė Lietuvos politikams glaudžiau bendradarbiauti, kuriant bendrą Europos saugumo sistemą ir rinkos ekonomiką.

M.A. Martinez pranešė, kad Europos Tarybos Politikos komitetas nutarė nebesvarstyti Rusijos pateiktos medžiagos, kuria remiantis būtų sprendžiama, ar priimti Rusiją i šią tarptautinę organizaciją. „Įvykiai Čečėnijoje parodė, jog Rusija elgiasi ne pagal dabartinius standartus, o šioje šalyje vyrauja nenormali ir chaotiška padėtis“, pasakė Europos parlamento vadovas, komentuodamas padėtį Rusijoje.

KALENDORIUS

Sausio 17 d.: Šv. Antanas, abatas (251-356 m.); Leonilė, Vėjūna, Kalnius, Ežerė. 1835 m. gimė poetas vysk. Antanas Baranuskas.

Sausio 18 d.: Priska, Libertas, Darius, Gedgaudas, Kaributas. 1918 m. mirė knygnešys Jurgis Bielinis. Prasideda maldos oktava už krikščionių vienybę.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

VITAMINAI B IR ŠIRDIES LIGOS

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Maždaug prieš 25 metus buvo pastebėta, kad vaikai, kurie turėjo igimtą retą ligą, vadinamą homocystinurija, miravo, jauname amžiuje susirgę širdies arteriosklerotinė liga. Ši igimta liga pasižymėjo tuo, kad vaiko kraujyje susidarydavo amino rūgštis – homocystino per didelis kiekis, kuris užkimšdavo širdies koronarinius bei kojų ir smegenų kraujos indus. Vėliau buvo nustatyta, kad tie, kurie sirgo tokia liga, kraujyje turėjo mažesnius kiekius vitamino B6, B12 ir folinės rūgšties, negu sveiki vaikai. Anglijos gydytojų grupė, susidomėjusi šia liga, pravedė tyrimus, kurie buvo aprašyti „New England Journal of Medicine“ 1991 metais. Tyrimai parodė, kad 28-42 procentai suaugusių žmonių, kurie turėjo širdies, kojų ir smegenų kraujos indų ligas-trombus, turėjo padidintą homocystino kiekį kraujyje. Tie tyrimai taip pat nustatė, kad žmonės su padidintu kraujyje homocystino kiekiu suseraga kraujos indų ligomis 28 kartus daugiau, negu normalų kiekį turintieji. Studija įrodė, kad homocystinas buvo kur kas svarbesnis veiksnys širdies ir kraujos indų ligų susidarymui, negu cholesterolis arba padidintas kraujos spaudimas bei rūkymas. Tą patvirtino ir American Physician Health study, palygindama 271 gydytojus, turėjusius širdies atakas, su kitais gydytojais, kurie neturėjo širdies atakų ir buvo sveiki. Ši studija rado, kad tie, kurie išgyveno širdies atakas, turėjo jo kur kas daugiau homocystino negu kiti tokio pat amžiaus gydytojai, kurių širdys buvo sveikos, nepaisant, ar jie rūkė, ar nerūkė. Ši studija taip pat parodė, kad gydytojai, kurių kraujyje buvo daugiau homocystino, susirgo širdies ligomis tris kartus dažniau negu tie, kurių homocystino kiekis buvo normalus. Šios ligos tyrinėtojai norėjo sužinoti, koks yra ryšys tarp tų trijų B vitamino ir homocystino. 1993 metais Framinghams širdies klinikos kaip tik ir paskelbė tokių tyrimų rezultatus. Framinghams klinikos tyrimuose dalyvavo 1,100 Framinghams gyventojų 67 iki 96 metų amžiaus. Tie tyrimai parodė, kad juo mažesnis kraujyje vitamino B6, B12 ir folinės rūgšties kiekis, tuo didesnis kiekis pas juos buvo homocystino. Tie, kurių kraujyje buvo mažai B vitamino, jie turėjo 6 kartus daugiau homocystino. Žemiausias homocystino kiekis buvo rastas pas tuos asmenis, kurių kraujyje trijų B vitamino kiekis buvo didesnis negu vidurkis. Vyrų turėjo daugiau homocystino negu moterų. Pusę turinčių didelį trijų B vitamino kiekį

kraujyje, sakėsi valgę daug daržovių ir vaisių ir neėmė papildomai vitamino tablečių. Framinghams studijos rodo, kad jeigu žmonės valgytų maistą, turintį daugiau vitamino B6, B12 ir folinės rūgšties, tai homocystino kiekis pas juos būtų žemas.

Todėl ir kyla klausimas: ar vartojant didesnius kiekius B6, B12 ir folinės rūgšties, galima apsaugoti širdį nuo koronarinių indų ligų. Deja, iš klausimų atsakymo šiuo metu neturime. Atsakant į jį, reikia turėti tyrimų rezultatus, kurių šiuo metu dar nėra. Šios ligos tyrinėtojai dar nežino, kaip homocystinas veikia organizmą ir kodėl jis padidina kraujos indams.

Vaisiai ir daržovės turi daug B vitamino. Harvardo mokslininkai sako, kad valgant daržoves ir vaisius penkis kartus per dieną, galima pakelti vitamino B kiekį kraujyje taip, kad žmogus gali apsaugoti nuo per didelio homocystino kiekio. Valgyti vaisius ir daržoves penkis kartus per dieną nėra praktiška ir, žinoma, tokia dieta nėra visiems prieinama. Vietoje daržovių valgyti ar nebūtų geriau imti papildomai vitamino tabletes? Mitybos ekspertai iš klausimų kol kas nenori atsakyti. Pagal juos, prieš atskaitant visų pirma reikia turėti objektyvių klinikinių tyrimų rezultatus.

Nors homocystinas ir nėra toks rizikos veiksnys kaip cholesterolis, bet kai kurie mokslininkai galvoja, kad per daug dėmesio kreipiamasi į cholesterolį, nesigilinant į kitas širdies ir kraujos indų ligų priežastis. Jeigu homocystinas yra svarbus veiksnys širdies ir kraujos indų ligų susidarymui, tai, vartojant vitaminus B, homocystiną galima kur kas lengviau kontroliuoti, negu reguliuoti cholesterolio kiekį.

Maisto ir vaistų administracija (FDA) šiuo metu svarsto ar verta padidinti keturis kartus folinės rūgšties kiekį maisto produktuose kaip miltuose ir javiniuose. Šis svarstymas buvo motyvuotas tuo, kad kelias dešimtis metų studijų parodė, kad naujagimių tarpe tu moterų, kurios nėštumo metu ėmė ne 10 mcg, kaip buvo rekomenduojama, bet 400 mcg folinės rūgšties, buvo kur kas mažiau stuburo kanalo sutrikimų, negu tu naujagimių, kurių motinos folinės rūgšties ėmė mažesnius kiekius.

Mes dar nežinome, koks turėtų būti didžiausias folinės rūgšties kiekis maiste, bet reikia manyti, kad padidinti kiekiai folinės rūgšties ir vitamino B12 būtų geros priemonės sveikatai palaikyti – tiek jauniems, tiek pagyvenusiems.

Šv. Mykolas bažnyčios bokštai Vilniuje.

Nuotr. Juozo Polio

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

LIETUVIAI MELDŽIASI UŽ ČEČENIJĄ

Gruodžio 18 d. Lietuvos vyskupijoje buvo meldžiamasi už Čečėniją ir nelaimės ištiktus jos gyventojus.

Kauno arkikatedroje bazilikoje šv. Mišias šia intencija aukojo Kauno arkivyskupas kardinolas Vincentas Sladkevičius, vyskupas augziliaras Vladislavas Michelevičius, kiti kunigai.

Kreipdamasis į gausiai susirinkusius tikinčiuosius, kardinolas kvietė juos melstis už laisvės siekiančią čečėnų tautą.

NUMATOMA RUOŠTI SLAUGOS SPECIALISTUS

Nuo ateinančių mokslo metų pradžios Vilniaus universiteto Medicinos fakultete gali būti atidarytas naujas – slaugos specialistų rengimo skyrius. Tuo tikslu sausio 3 d. Vilniaus universitete atvyko Michigano universiteto profesorė V. Barkauskas. Per likusius iki skyrtaus sukūrimo mėnesius ji konsultuos dėstytojus, kurie rengs Lietuvai dar mažai žinomus specialistus. Kaip tik dėl to nėra skubama, nes ir Sveikatos apsaugos ministerijoje, ir Vilniaus universitete briaunasi, ar parengti žmonės atliks tas darbas. Universiteto Medicinos fakulteto dekanas Gintautas Česnas sako, kad skyrus bendromis įėjimais kurs visos klinikos ir visos Medicinos fakulteto katedros. „Slaugos specialistai bus žmonės, kurie nekovos su ligomis, o rūpinasi, kad žmogus nesusergtų, tačiau sergančiam stengsis sudaryti palankiausias sąlygas ligoninėje, reabilitacijos įstaigoje, padėti socialiniais, teisiniais klausimais“, – taip apibūdino naują specialistą dekanas. Slaugos specialistams, be medicinos disciplinų, bus dėstomi humanitariniai, juridiniai, ekonominiai dalykai. Šiuo metu universitete dirbanti grupė rengia tam tikrus naujos specialybės filosofinius pamatus. Mokslo vyks pakopomis: bakalaurų, magistrų ir slaugos specialistų. Pirmaisiais studijų metais manoma priimti ne daugiau kaip penkiolika studentų. G. Česno manymu, svarbiausia yra parodyti slaugos specialistų reikšmę, taip pat paaiškinti, kad tokie specialistai nėra medicinos seserys ar gydytojai, o visiškai skirtingos profesijos žmonės.

BAŽNYČIOS PAŠVENTINIMAS

Gruodžio 8 d. Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo dieną, Kaune buvo pašventinta Šv. Gertrūdos bažnyčia. Pašventinimo iškilnėse dalyvavo ir šv. Mišias aukojo Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis MIC, Kauno vyskupas augziliaras Vladislavas Michelevičius, marionų provincijos Pranas Rūdnas MIC, naujasis bažnyčios rektorius kun. Kęstutis Brilius MIC, kiti kunigai ir daug tikinčiųjų. Bažnyčia pašventino vyskupas V. Michelevičius.

Per šv. Mišias į susirinkusius kreipėsi Šv. Gertrūdos bažnyčios rektorius kun. K. Brilius, kuris išreiškė viltį, jog ši šventi vieta visados vienybės tikinčiuosius bendroje šv. Mišių aukoje. Jis taip pat linkėjo, kad Viešpaties šventumas padarytų šventus mūsų namus, darbus ir šeimas.

NEIŠTUMTI INVALIDŲ IŠ VISUOMENĖS

Popiežius Jonas Paulius II reikalavo labiau įjungti į visuomenę invalidus. Per audienciją, gruodžio 3 d. suteiktą Italijos šeimoms ministrui Antonio Guidi, popiežius drauge ragino valstybės deramai remti šeimas, globojančias savo narius invalidus. Būtent invalidams reikia suteikti galimybę „pakankamai savarankiškai judėti sudėtingoje šiuolaikinėje visuomenėje“.

Pasaulinės invalidų dienos proga Jonas Paulius II patvirtino Katalikų Bažnyčios norą solidarizuotis su tais, kurie yra nustumti į visuomenės pakraštį.

(„Lietuvos aidas“, sausio 4 d.)

GYDYTOJAI KATALIKAI TURI LAIKYTI ETIKOS

Popiežius Jonas Paulius II paragino visus gydytojus katalikus sveikatos apsaugos sistemoje laikytis Bažnyčios nustatytų etinių orientyrų. Per audienciją, suteiktą gruodžio 9 d. Italijos gydytojų katalikų susivienijimo nariams, popiežius pabrėžė, kad žmogaus gyvybę būtina ginti nuo jos prasidėjimo momento iki natūralios mirties. Lapkričio pabaigoje paskelbtoje „Chartijoje sveikatos apsaugos darbuotojams“ Vatikanas pasmerkė abortus, genetines manipuliacijas embrionais ir eutanaziją.

Jonas Paulius II kreipėsi į gydytojus, kviesdamas juos asmeniškai ir kaip organizaciją nedviprasmiškai pasisakyti už pagarbą silpniesiems ir stengtis humanizuoti mediciną. Tokia veikla reikalauja pasiaukojimo, kuris ypatingais atvejais gali virsti „didvyrišku“ elgesiu. Drauge popiežius priminė būtinybę vardan tiesos ir dėl sąžinės sumetimų atsakyti tam tikrų veiksmų.

TRUMPAI

• Gruodžio 2 d. Telšių vyskupas Antanas Vaičius pašventino naują „Caritas“ valgyklą. Vyskupijos Caritas organizacijos reikalų vedėjos I. Želviėnės teigimu, Telšiuose nemokamai maitinami apie 400 socialiai remtinų šeimų vaikų ir senelių.

• Gruodžio 3 d. Kauno Katalikų teologijos fakultete prie Vytauto Didžiojo universiteto surengtos Advento rekolekcijos viso universiteto studentams.

• Gruodžio 4 d. Telšių vyskupas Antanas Vaičius Degaičiuose pašventino naują Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Per šv. Mišias ganytojas dėkojo rajono vadovams ir visiems geros valios žmonėms, prisidėjusiems prie naujos bažnyčios atsiradimo.

• Alytuje gruodžio 5 d. Marijos Krikščionių Pagalbos koplyčioje vyko Lietuvos saležiečių, jų bendradarbių ir prieškarinės saležiečių mokyklos Vytėnuose auklėtinų susitikimas.

• Dieveniške gruodžio 8 d. Vilniaus vyskupas augziliaras Juozas Tunaitis pašventino Švč. Mergelės Marijos statulą, pastatytą priešais bažnyčią, kur anksčiau buvo palaidoti okupacinių armijų kariai. Praėjusių metų vasarą 15 žuvusiųjų palaikai buvo atkasti ir perlaidoti Šalčininkų kapinėse. Marijos statula, skirta įvairių tautų žuvusiems kariams pagerbti, pastatyta Dieveniškių klebono kun. Domo Valančiausko rūpesčiu.

• Gruodžio 26 d. Kelmės parapija, vietos „Caritas“ ir samariečių grupės, miesto Globos ir rūpybos skyrius, Invalidų draugija ir Vaikų teisių apsaugos tarnyba surengė labdaros renginį vienišiesiems seneliams, našlaičiams ir invalidams. Po šv. Mišių Kelmės kultūros namuose vyko labdaros koncertas ir kalėdinė eglutė.

• Rokiškyje lankėsi Maltos ordino atstovai tėvas ir sūnus Bruno ir Jorgas Tausch, kurie atvežė kalėdinių dovanų 50 miesto šeimų, apžiūrėjo būsimuosius Šv. Mato parapijos senelių namus. Ordinas padovanojo parapijai autobusą.

• Panevėžyje įvykusioje paskutinėje šių metų deputatų sesijoje miesto taryba nusprendė grąžinti vyskupijai pastatą, esantį Panevėžyje, Respublikos g. 37 nuo 1995 sausio 1 d. Šiuo metu pastate įsikūrusi biblioteka bus perkelta į kitas patalpas.

• Gruodžio 30 d. Kauno Tarpdiecizinės kunigų seminarijos bažnyčioje diakonais įšventinti Aurelijus Žukauskas, Remigijus Kuprys ir Audrius Giedraitis.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

Už „Draugo“ prenumeratą atsiliginama iš anksto

	Metams ¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00
Tik šeštadienio laida:		
JAV	\$55.00	\$40.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00
Užsakant į Lietuvą – Oro paštu	\$500.00	\$250.00
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$55.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

• Kauno Tarpdiecizinis katechetikos centras drauge su Austrijos Leopoldskron-Moos parapija rengia kalėdinę akciją „Dovanos Lietuvos vaikams“. Austrijos katalikų parangti paketai, kuriuos sausio pradžioje lėktuvu iš Austrijos atgabens patys šios parapijos atstovai, bus įteikti mažus vaikus auginančioms tikiybų mokytojų šeimoms. 100 paketų bus padalinta visoms vyskupijoms.

• Šiauliuose Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje prieš šv. Kalėdas buvo surengta šventė „Mes - Marijos vaikai“, skirta vaikams su negalia ir našlaičiams.

• Gruodžio 24 d. Šv. Mikalojaus parapijos Caritas Vilniaus arkivyskupijos kurijos valgykloje „Betanija“ surengė Kūčių vakarienę maždaug 100 vargių miestų žmonių.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (312) 337-1285

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimul (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p. p. 7 v. v. antrd. 12:30-3 v. p. p.
trečd. uždarėta, ketvd. 1-3 v. p. p.
penkt. ir šešt. 9 v. r. 12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9869 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-9101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA KERELYTĖ
Chiropraktinis gydymas, sveikos
mitybos pritaikymas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. p. p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2809
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p. p. 7 v. v., antr. 9 v. r. 12.
ketvd. 12-4 v. p. p., penkt. 12-6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

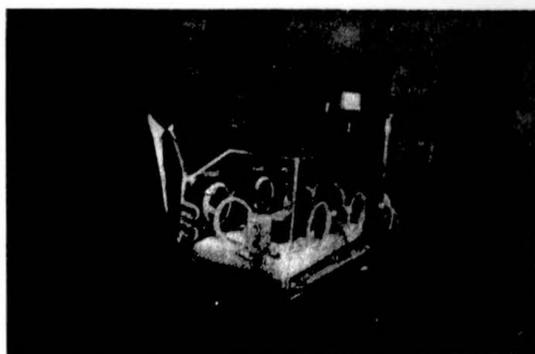
DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo
nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Sešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Dr. Rokithumar Vasa (viduryje), vieno Illinois universiteto tinklo neonatologas, aplankė Perinatalinį centrą Kaune. Jis tvirtino pastebėjęs didelę pažangą, atliktą per dvejus metus, kai jam anksčiau teko apsilankyti centre.

Nuotr. Pranės Šliutienės

Lietuvių fondo valdyba su tarybos pirmininke ir garbės komiteto pirmininku. Sėdi iš kairės: Lina Žliobienė, Marija Remienė — Tarybos pirm., Alė Steponavičienė, Ramona Steponavičiūtė; stovi: Kostas Dočkus, dr. Antanas Razma, LF tarybos pirm., Stasys Baras — LF valdybos pirm., Saulius Čyvas, Vytautas Narutis, Bronius Juodelis ir Algirdas Ostis. Valdybai dar priklauso Juozas Končius, Vaclovas Momkus ir Arvydas Tamulis.

BALTIJOS TAUTŲ VIENYBĖ PAVOJŲ AKIVAIZDOJE

IGNAS MEDZIUKAS

Tarptautinis cinizmas

Rusai, kokie jie bebūtų, vis suranda pasiteisinimus dėl svetimų žemių grobimo. Sovietiniais laikais jie laukė pasaulinės revoliucijos. Kai nesulaukė, išgalvojo, kad kapitalistinio pasaulio darbininkija juos kviečia pagalbon, nes jie dusinami, o norėtų „kvepuoti taip lengvai“, kaip sovietų žmonės.

Dabar, politinei padėčiai pasikeitus, ima kitaip kalbėti. Sugalvojo, kad reikia globoti rusakalbius, kuriuos kitakalbiai labai skriaudžia. Jie supriešina krašto gyventojus, o paskui eina daryti tvarką. Ir visa tai yra ne kas kita, kaip užmaskuotas planas siekti imperinių tikslų. Argi ne juokinga, kai rusai sako, kad Rytprūsiai buvo, yra ir bus rusų žemė? Taigi meluoja ir nė kiek jų veidai nerauduoja.

Rusakalbius pasiryžę visur ginti, o Karaliaučiaus srityje lietuviai, kurių priskaitoma apie 40,000, visais atžvilgiais yra skriaudžiami. Kas juos apgins ir užstos, paisyti jų teisėtų reikalavimų, kai tarptautinės institucijos, suinteresuotos žmogaus teisėmis, vyksta į Bal-

tijos valstybes stebėti, kaip yra skriaudžiami rusakalbiai? Ar tai nėra tarptautinis cinizmas?

Savitarpio pagalbos sutartis prisimenant

Praėjusį rudenį suėjo 55 metai, kai sovietinė Rusija priverė Baltijos valstybes pasirašyti savitarpio pagalbos sutartis ir įvedė savo kariuomenę: Estijos teritorija 25,000, Latvijos — 30,000 ir Lietuvos — 20,000. Vėliau, apkaltinusi išgalvotais nusikaltimais, 1940 m. birželio 15-17 d. Rusijos kariuomenė šias valstybes okupavo ir įjungė į Sovietų Sąjungą, apgaulingai paskelbiant, kad šių valstybių liaudis pasikvietė juos pagalbon.

Dabartinė Rusija, nors ir buvo priversta išvesti savo kariuomenę iš Baltijos valstybių, bet visai stengiasi įteisinti savo karinį buvimą, nes ji tebetiesia imperinę politiką. Nors Rusija nusigynenusi ir yra rametoma iš visų pusių milijonais vakariečių dolerių, bet jos vadai nesupranta, kad kolonialinės politikos laikai jau praėjo ir,

Baltijos šalių regioninė politika

Baltijos valstybių saugumo viltys yra jų bendradarbiavime ir susitarime bendriems veiksams. Gynybinių struktūrų bendradarbiavimas jau vykdomas. Bendros karinės pratybos, Baltijos taikos palaikymo pajėgų bataliono kūrimas turės padėti pagrindus glaudesniai šalių kariniam bendradarbiavimui, rengiant ir apmokant karius pagal Vakarų valstybių standartus ir apsiginklavimo techniką. Baltijos asamblėjos pirm. Egidijaus Bičkausko nuomone, Baltijos valstybių karinis bendradarbiavimas turėtų apimti ir kuriant oro erdvės kontrolės sistemą. Šiuo reikalu Lietuva jau yra parengusi projektą, kuris turėtų būti suderintas su latviais ir estais. Keliant klausimą dėl Baltijos valstybių bendradarbiavimo, atsakymas tegali būti tik vienas, būtent — teigiamas, nes pasirinkimo nėra.

Pirmiausia reikia suformuluoti Baltijos šalių sritinę politiką, nes sritis istoriškai, geopolitiškai ir ekonomiškai yra vientisa. Todėl izoliacija ir susitelkimas vien savo reikalams būtų kenksmingas jų kiekvienai.

užuot dairiusis į svetimus kiemus, laikas pažūrėti į savo, ar viskas ten tvarkoje.

Planai pagal seną sukirpimą

To nežiūrint, Rusijos planai tebėra pagal seną sovietinį sukirpimą. Tikslas — ne tik išlaikyti Baltijos valstybes savo įtakos politinėje orbitoje, bet, anot V. Landsbergio, ir ekonominėje bei karinėje priklausomybėje. Jis paminėjo, kad ketinimas pasirašyti su Rusija karinio tranzito sutartį būtų įteisinti jos karinį buvimą Lietuvoje. Tai aiškiai prieštarautų konstitucijai ir būtų nedovanočinas nusikaltimas Lietuvos nepriklausomybei. Negalioja joks įstatymas ar kitas aktas, priešingas Konstitucijai“ (LR Konstitucijos 7 str.).

Taigi Baltijos šalims grėsmė nepraėjusi ir nepraeis, kol Karaliaučiaus srityje bus sutelkta didžiulė Rusijos armija ir ji sieks karinio tranzito per Lietuvą. Rašoma, kad Rusijos karinės jėgos, tenai sutelktos, yra gausesnės už visas turimas Lenkijos karines pajėgas. Ne be reikalo Lietuvos stalybininkai tenai ruošė naujus butus Rusijos armijos karininkams. Tai reiškia, kad Rusija visai nesirengia ten sumažinti savo ginkluotų pajėgų. Net ir vaikas gali suprasti, kad ne pelė katei yra pavojinga, bet katė pelei.

vo piktai reaguota, svaidant žaibus, dėl rezolucijos sriti demilitarizuoti, apkaltinant, sovietiniu leksikonu, kad čia esąs „kišimasis“ į Rusijos vidaus reikalus“.

Estijai atrodo, kad Lietuva nenori imtis radikalių reformų. Tuo tarpu Lietuvos atstovai įžiūri keistą Estijos mažumų politiką, taip pat ginčus su Rusija dėl 1920 m. sutartimi nustatytos sienos. Esą dėl Estijos veiksmų nukentčia ir Lietuva. Lietuvos ir Latvijos žmonės gerokai pykdo Estijos pareigūnų pasipūtimas, išvaizduojant, kad Estija yra gerokai už juos pranašesnė.

Vakarai, laikydami Baltijos šalis kaip vienetą, ragina jas tarpusavyje glaudžiau bendradarbiauti. Baltijos šalių užsienio politikos tikslai — įsijungimas į NATO ir Europos Sąjungą, taip pat suartėjimas su Vyšegradu šalimis. Šie visi dalykai ir neaiškūs kaimyninės Rusijos laikymasis ragina ugdyti tarpusavio solidarumo jausmus ir šalinti bet kokius nesutarimus. Praeities skaudus patyrimas tebūna geriausias mokytojas.

ŠV. TĖVAS PALINKĖJO MEILĖS

Aukodamas šv. Mišias Romos universitetų studentams gruodžio 15 d., popiežius Jonas Paulius II kalbėjo apie besibaigiančius tarptautinius „Seimos metus“ ir „gražios meilės“ sąvoką. Kartu su popiežiumi šv. Mišias Vatikano koplyčioje kancelabro kardinolas Camillo Ruini ir 35 septynių Romos universitetų kapelionai.

Popiežius pažymėjo, jog šių metų pradžioje paskelbtas jo laiškas šeimoms „galėtų būti naudingas tiems, kurie rengiasi sudaryti santuoką“. Žengiant šį įsipareigojimą reikalaujantį žingsnį būtina vadovautis meile, sakė Jonas Paulius II. Santuokinėms poroms ir tiems, kurie dar tik rengiasi sudaryti santuoką, jis linkėjo „patirti nuostabią meilę“, „tokia meilė kuri nusipelnė būti pavadinta didele tikra, nuostabią“. Į pašaukiamą santuokai būtina atsakyti „visiška sąmoningai“, todėl tai turi virsti daugelio maldu objektu.

Praeities patirtis — geriausia mokytoja

Siekiant suartėjimo, susiduriama ir su skirtumais. Nesenai Lietuvos prezidentas A. Brazauskas apkaltino Estiją dėl jos mėginimo sukurti savo šalies teigiamą įvaizdį kaimynų sąskaita. Pagrindas buvo Prancūzijos žurnale Estijos užsienio reikalų ministerijos tarnautojos parašytas straipsnis, kuriame teigiama, kad Estija orientuojasi į Vakarus, o Lietuva — į Rytus. Prezidentas teisingai pareiškė nepasitenkinimą ir dėl įtaigojimo, kad Estija ir Latvija gerokai skiriasi ūkine raida, Estija ir Latvija sušvelnino Lietuvos siūlomą rezoluciją dėl Karaliaučiaus srities ateities. „Nežiūrint į nuolaidžiavimą ir taikstymąsi Rusijai, vis tiek bu-

vo piktai reaguota, svaidant žaibus, dėl rezolucijos sriti demilitarizuoti, apkaltinant, sovietiniu leksikonu, kad čia esąs „kišimasis“ į Rusijos vidaus reikalus“.

pošni rezidencija. Pasibaigus religiniams ir tarpusavio karams, kunigaikščiai pilių gyvenimą iškeitė į rezidencijas. Coburgas buvo lizdas, iš kurio kilo daug karalių ir karalienių. Šiame šimtmečiuje: Bulgarijos, Graikijos ir Belgijos sostuose buvo Coburgo kunigaikščių palikūnys. Rezidencijoje buvo kambariai, kuriuose apsidavė karalienė Viktorija. Jos vyras, princas Albertas, buvo Coburgo kunigaikštis.

Generolas inspektuoja mūsų įmonę

Vieną dieną, iš pat ryto, kilo didelis sujudimas. Meistrai liepė patalpas apvalyti, patvarkyti. Priešlėktuvinės apsaugos tarnyba nešiojo kastuvus, laužtuvus ir tikrino smėlio dėžes (padegamųjų bombų pakabinimui). Tikrino, kad prie kiekvienos dėžės būtų pakabintos kelios, gal metro ilgumo, replės, kurios buvo skirtos padegamųjų bombų paėmimui. Man atrodė, jeigu bomba kris, tai iš mūsų įmonės tik duobė teliks. Kas tuomet beisgaudys, kur yra tos replės! Ir ar jos bus kam nors reikalingos?

Tas visas sujudimas beveik visai be reikalo buvo, nes svečias tomis smėlio dėžėmis visai nesidomėjo. Jam dromiau buvo matyti tas mažas baterijėles, jų gamybą ir kaip jos atrodė. Kuomet pro šalį ėjo, tai direktorius privedė priemonę, ir mane jam pristatė, sakydamas, čia yra du broliai lietuviai iš Kauno. Generolas paklausė, koku būdu čia atsiradome, tai pasakiau, kad esame pagabėliai. Jis tik galva palingavo ir palinkėjo laimingo sugrįžimo. Aš beveik kariškai jam atraportavau. Ačiū, tamsta generale! Vokiečiai akis išplėtė ir beveik išsižioję žiūrėjo! Galbūt tai buvo pirmasis generolas, kurį jie iš arti matė.

Dabar, kodėl direktorius prie manęs priėjo. O rei-

Requiem lietuviškai parapijai

Kai pirmieji lietuviai (maždaug 1870 m.) atvyko į Čikagą, joje jau buvo daugiau kaip pusė milijono gyventojų. Truko maždaug 20 metų, kol lietuvių skaičius taip pagausėjo, kad buvo įmanoma kurti savo parapiją, kurioje jie galėjo melstis gimtąja kalba. Ta parapija, pavadinata Šv. Jurgio vardu, įsteigta Bridgeporte 1892 m.

Prieš II pas. karą Čikagoje ir apylinkėse jau gyveno per 100,000 lietuvių. Veikė 12 lietuvių katalikų ir dvi evangelikų - liuteronų - reformatų parapijos. Visos turėjo gražias, puošnias bažnyčias, pradžios mokyklas, o apie parapijas spietė gyva lietuviška veikla.

Po II pas. karą Čikagoje ir apylinkėse iš Vokietijos stovyklų atvyko gerokai per 20,000 mūsų tautiečių. Pagal pastarąją logiką, parapijų gyvenimas turėjo dar labiau sustensyveti, jos turėjo dar daugiau sutvirtėti, būti ne tik religinio, bet ir visuomeninio lietuvių gyvenimo daugis. Kodėl taip neįvyko, yra daug priežasčių. Čia ne vieta jas dar kartą perkratinti, tačiau neįmanoma be širdies skausmo tarti „requiem“ dar vienai lietuviškai parapijai.

***

Praėjusį sekmadienį (sausio 15 d.) Šv. Kryžiaus bažnyčioje, esančioje Town of Lake apylinkėje, aukotos paskutinės Mišios lietuvių kalba. Iš tikrųjų lietuviškumo likučiai toje bažnyčioje buvo jau senokai palaikomi dirbtiniu būdu — privačia iniciatyva ir vietinio ispanų kilmės klebono geravališkumu. Deja, pastangos atėjo per vėlai ir ju buvo per mažai. Šv. Kryžiaus parapija iširikiavo į kitų, lietuviams iš rankų išlydusių, bažnyčių sąrašą, kurį verta dar kartą prisiminti.

Kaip minėta, pirmoji lietuvių parapija buvo Šv. Jurgio, įsteigta 1892 m. Bridgeporte. 1901 m. gavo pradžią dvi parapijos — Dievo Apaizdos ir Šv. Juozapo. Taip pat dvi iškurtos 1904 m. — Šv. Mykolo ir Šv. Kryžiaus. Ne daug „jaunesnė“ buvo Aušros Vartų parapija (1906), kurioje ilgą laiką rado užuovėją „Draugo“ redakcija bei spaustuvė. Visų Šventųjų lietuviška parapija įsteigta Roselande 1908 m; Šv. Antano Cicerio mies-

te — 1910 m., o paskui — beveik pamečiui — lietuvių pradžio melstis Šv. Kazimiero (1911 m.), Šv. Petro ir Povilo (1913 m.), Nekalto Prasiidėjimo (1914 m.); vėliausiai įsteigta Šv. M. Marijos Gimimo parapija Marquette Parke — 1927 m.

Seniausia lietuvių liuteronų parapija yra Ziono, veikianti nuo 1910 m., o žinomoji Tėviškės parapija įsteigta 1959 m.

Iš visų lietuvių katalikų parapijų dar kol kas laikosi Nekalto Prasiidėjimo Brighton Parke, Šv. M. Marijos Gimimo ir Šv. Antano, nors pastaroji neturi nei liutonio klebono, nei kito liutonio kunigo. Gerai gyvuoja ir Pal. Jurgio Matulio misija Lemonte. Tai vienintelė, pradžią gavusi jau po II pas. karą atvykusių lietuvių pastangomis.

Reikia pripažinti, jog panaši situacija yra daugelyje lietuvių telkiniuose. Niekam nėra per didelė staigmena, kai išgirstame, kad dar vienoje, buvusioje mums taip svarbioje parapijoje paskutinį kartą nuaidėjo lietuviška malda, giesmė, atodūsis.

Kas prarasta — nebesugrąžinsi. Reikia išlaikyti tai, ką dar turime. Argi mes ne tos pačios tautos vaikai, kurie dėl teisės melstis gimtąja kalba buvo persekiojami caro žandarų, kapojami kazokų kardais, o už lietuvišką maldaknygę, slapta knygnešio parneštą iš Prūsų, baudžiami Sibiru, kalėjimu? Argi ne mūsų broliai ir seserys kentėjo komunistų persekiojimus už „Kronikos“ puslapį, kalėdines giesmes posmą, dalyvavimą Vėlyvų procesijoje...

Kad būtų galima atrasti stebuklingą sakinį, kuris aidėtų kiekvieno liutonio sąžinėje lyg nenutildomas varpas: „Braninkite, remkite, išlaikykite lietuviškas parapijas, kad ir tom paskutinėm nereikėtų requiem giedoti“. Jeigu ir nebeįgyvename arti, juk nesunku atvažiuoti į lietuviškas Mišias. Bet to neužtenka. Sekmadienis — tik viena savaitės diena; Mišios baigiasi per valandą. O kur kitos dienos, kitos valandos? Lengva ieškoti priežasčių ir kaltininkų, nes kritikuoti reikia jokių pastangų. Kai prarandame lietuvių darbą ir aukomis statytas bažnyčias, vis dėlto didžiausia kaltė krinta mums patiems.

SIRENOMS KAUKIANT IR MIESTAMS DEGANT

JUOZAS ŽYGAS

10

Rugsėjo 8 d. meistras paduoda iškarpa iš vokiško laikraščio. Yra Litauische Hilfstelle pranešimas: „Visi buvę kariai, policijos ir kariuomenės tarnautojai, ir visi kariuomenės amžiaus vyrai, privalo registruotis paduotu adresu“. Meistras pakartotinai pabrėžė, kad neužmirštumėme registruotis. Aš iš karto matau, kad čia yra Paukščio pranešimas. Aš be jo patarnavimų apsiejau Lietuvoje porą metų ir dabar jis man mažiausiai reikalingas. Jeigu manęs nepagavo Lietuvoje, tai dabar matys kaip savo ausis. Brolis išsigandęs ir norėtų rašyti, o aš, visų mobilizacijų išvenęs ir nestojęs, iš pranešimo nei dėmesio nekreipiui. Broliui pasakau, jeigu meistras klaus, sakyti, kad laiškus išsiuntėme. Brolis į mane žiūri ir nesupranta. Aš jam sakau, ar atsimeni Leipcige matytas tas kilometrines sudaužytų ir sudugusių vagonų eiles. Jis, atrodo, dar nesupranta. Tai, va — dabar Berlyną beveik kasdieną bombarduoja ir mūsų laiška gal guli kokiam sudugusiam vagonė...

Nutariame, kad būtų laikas eiti ir susipažinti su ponais Raulinaičiais. Pasakyta, padaryta. Po vakarienes einame į „Central Hotel“. Duris atidaro mandagus ponas, pasisveikiname ir pasakome, kad atėjome susipažinti. Yra įdomiau, kuomet yra su kuo pasikalbėti. Žmonės simpatiški, turi gal dvejų metų mergytę. Mūsų pažūros ir karo eigą sutampa. Tie kasdieniniai bombar-

davimai, be abejonės, artina karo galą. Iš jų gaunu Tilžėje leidžiamos „Ateities“ adresą, bandysiu parašyti. Bet vargu, ar su Tilže bebus įmanoma susisiekti. Žinome, kad frontas Žemaitijoje sustojo. Bet ar ilgam?

Jeigu šiaip Sonnebergas būtų neblogo vieta gyvenanti, tai maisto atžvilgiu mes nepataikėme. Pagal paskelbtus karo meto potvarkius, kiekviena provincija (Gau) turėjo pati apsirūpinti maistu. Iš kur Tiuringija gali maistu apsirūpinti, jeigu aplinkui vien kalnai, uolos ir ereliai? Miške net paukščių čiulbėjimo negirdėti. Gal už 2 km prasideda Bavarija, ten platus laukai, bet maisto iš ten atvežti negalima. Pasibaigė ir mūsų „štamai“, nes reikia turėti bulvių kortelės arba atsinešti kišenėje dvi bulves. O iš kur mes jas gausime? Restoranas, kuriame valgomė, bulvių, kruopų, makaronų ir kitka iškarpo.

Šeštadieniais po darbo važiuojame į Neustadt — Bavarijoje (gal 6 km nuo mūsų) arba į Coburgą pavalgyti. Bavarijoje restoranuose nereikia kortelių bulvėms, o ir šiaip įvairių daržovių žymiai gausiau. Pavalgę po Coburgą pavaikštome. Miestas beveik Sonnebergo dydžio. Atrodo, kad jame pramonės mažiau, bet yra didelės kareivinės. Miestas istorinis — labai gražus. Dominuoja ant uolų iškilusi didelė ir sena pilis. Tai Saksen Coburg — Gotha kunigaikštis pilis. Coburgas buvo tos kunigaikštijos sostinė. Pilyje 1530 m. gyveno Martynas Liuteris. Jo kambaryje yra pultas, ant kurio rašydavo, jo skrybėlė, muzikos instrumentas, panašūs į mandoliną ir kitos smulkmenos, surištos su jo gyvenimu pilyje. Pilyje tarpe kitų įvairenybių, pastebėjau patranką su lietuvišku Vyčiu. Nežinia, ar tai karo grobis, ar gauta vedybų keliu.

Pilies kalno papėdėje gražus parkas, daug išpūdingų paminklų. O miesto centre yra XVII šimt. didelė ir

kalas buvo toks. Jis man pasakojo, kad prieš karą porą sykių Kaune lankėsi ir jam liko labai geri prisiminimai. Turbūt nuo to laiko lietuvių nebuvo matę, tad mes jam Kauną reprezentavome.

Generolas daugiausia domėjosi ir kalbėjosi su tais, kurie tas baterijėles į grupes sudėdavo ir vieliukėmis sujungdavo. Jam išvykus, vokiečiai man paaiškino, kad tas generolas buvo iš Ginklavimosi ministerijos. Tai jau blogai — jeigu ginklavimosi ministerija numis domisi. Pradedu galvoti, kad mūsų darbas nėra jau toks bereikšmis. Kadangi laikas labai lėtai slenka, o darbas nėra komplikuoatas, o smegenys į darbą beveik neįjungti, tad galiu apie viską galvoti.

Pradėjau galvoti: jeigu domisi vokiečių generalitetas, tad galbūt ir anglams galime rūpėti. Tik negaliu suprasti kodėl? Taip begalvojant, mano dėmesys pradeda krypti į vieną kambarį, kuris, einant koridoriu, buvo dešinėje pusėje. Pasitaikydavo, kad, einant pro šalį, būdavo durys atidarytos. Daug sykių pastebėjau, kad viename kampe buvo kažkoks objektas, uždegtas juoda medžiaga. Gerai žinau, kad negalima domėtis ar kalbėti. Jeigu vokiečiai darbo partneriai būtų jaunesni, tai galėtume apie moteris pakalbėti, o dabar jiems tik kralikai terūpi. Rašinėje vieno skyriaus vedėja yra labai patraukli. Ji pastebėjo, kad aš ją dažnai akimis palydžiu, tad pradėjo surasti lyg oficialų reikalą ateiti ir pakalbėti.

Rugsėjo 24 d. važiuojame į Blechhammer aplankyti moteris, su kuriomis teko gatvėje susipažinti. Kaimelis pakeliui į Laushą, siaurame kalnų slėnyje. Iš abiejų pusių stačios ir aukštos uolos, veik visi namai apkalti skalūnu, kurio čia visur pilna. Adresą greitai susiran dame, kadangi kaimelyje beveik tik viena gatvė.

(Bus daugiau)

ŽVILGSNIS Į VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETĄ

Pokalbis su universiteto rektoriumi
prof. B. Vaškeliu

— Jūsų lietuviškojo egzilo metai — nuo pasitraukimo iš Lietuvos iki dabarties — kokie jie buvo?

— 1944 m. liepos mėn., besisvečiuojant pas gimines Šiaurės Lietuvoje, užklupo sovietinės armijos puolimas. Bėgdamas nuo jos, su draugais pasiekiau Kretingą, kur įstojau į Žemaičių rinktinę (rinktinės raštininku buvo Marius Katiliškis, jo romane „Išėjusiems negrįžti“ ir vaizduojamas traukimas iš Lietuvos). Toliau sekė ilgas „maršrutas“: Seda—Dancigas—Danija—Vokietija—Kanada. Prie daugybės darbų prisidėjo studijos. Rusų literatūros magistrantūrą baigiau Toronto universitete, doktorantūrą — lituanistikos ir baltistikos studijas — Pensilvanijos universitete, Philadelphiaje.

1964 m. apgyniau daktarinę disertaciją „J. Baltrušaičio lietuviškosios poezijos kalba“. 15 metų dirbau Lafayette universiteto užsienio kalbų fakulteto dekanu, 8 m. — Lituanistikos katedros vedėju Illinois universitete Čikagoje (katedra ruošė taip pat ir lituanistikos magistrantus bei doktorantus). Po to metams arčiau žiavau į VDU. Deja, kaip matė, užsibuvau.

— Kokios kultūrinės sąsajos su Lietuva egzistavo per tuos 50 egzilo metų? Ar jos egzistuoja dabar?

— Lietuvių išeivija prisidėjo prie lietuvių tautos išlikimo. Pirmiausia, ji veikė, kad Vakarų valstybės laikytų nelegaliu Lietuvos inkorporavimą į Sovietų Sąjungą. Per tuos 50 metų, kai Lietuva buvo bebalsė tarptautinėje arenoje, lietuviškoji išeivija buvo jos balsas Vakaruose. Be to, jaunoji karta buvo auginama, ugdoma lietuviškoje tautiškoje dvasioje. Apie 100 rašytojų susibūrė į Lietuvių rašytojų draugiją, buvusieji aukštųjų mokyklų dėstytojai — į Profesorių draugiją. Šių draugijų nariai dirbo organizacijose su universitetuose studijuojančiu išeivijos jaunimu, aktyviai dalyvavo Kultūros kongresuose, Mokslo ir kūrybos simpoziumuose, Lituanistikos instituto veikloje.

Jaunajai kartai auklėti buvo steigiamos lietuviškos mokyklos: šeštadieninės, gimnazijos, pedagoginis institutas. Lietuvių bendruomenės iniciatyva, surinkus 600,000 dolerių sumą, Illinois universitete buvo įsteigta Lituanistikos katedra. Pastaruoju metu vyresniosios, daugiausia baigusiu VDU, kartos išauklėti žmonės atvyksta į Lie-

tuva, dirba čia mokslinį, kultūrinį bei visuomeninį darbą. Taigi, nors lietuvių egzilo žmonės Vakaruose buvo atsidūrę visiškai svetimoje kultūrinėje aplinkoje, jie sugebėjo ten sukurti savąją kultūrinę aplinką, savotišką „lietuviškąjį getą“. Reikėjo didelio pasiaukojimo, kad, aukščiausiu gyvenimo tikslu iškelus darbą Lietuvai, jos gerovei, būtų dirbama be atpildo tikimybės.

— Mūsų universitetas, palyginus su Vakarų, Amerikos universitetais, — koks jis?

— Iš pradžių, tik atkūrus VDU, buvo ryškus vakarietišku, amerikietišku tradicijų sekimas. Dabar jau ryškėja savitas veidas, individualūs bruožai: VDU — kaip pirmojo lietuviško universiteto bei vakarietišku (amerikietišku bei europietišku) universitetinių tradicijų tesėjas. Tarptautinis pobūdis ryškėja mūsų programose, studijų metu sekama Danijos, Skandinavijos, JAV tradicijomis, ryškus ir lietuviškas pobūdis — tai mūsų požiūris į mokslų tyrimą ir studijų nuostatas, taip pat patys mūsų dėstytojai, užaugę studijuojant Lietuvoje, šitoje patioje kultūrinėje aplinkoje.

Mūsų, kaip universiteto, užduotis yra savos kultūros puoselėjimas, todėl negalime aklaiki sekti vakarietiškomis tradicijomis, turime jas pritaikyti, vadovaudamiesi atranka.

— Kokios yra universiteto galimybės kviesti užsienio dėstytojus, plėsti ryšius su užsieniu?

— Daugelis dėstytojų atvyksta pagelbėti Lietuvos mokslui ir švietimui. Tai idealistai, nes jiems tepajęgiame mokėti Lietuvos dėstytojų algas, kurios, palyginus su Vakarais, yra labai mažos. Dažnai vizituojantys profesoriai apsimoka patys kelionės išlaidas. Tik šiemet VDU gavo Atviros Lietuvos fondo paramą 12 dėstytojų kelionių išlaidoms padengti. Iš viso šiame semestru VDU dirba 29 užsieniečiai.

Ryšiai su užsieniu plečiami. Ši semestrą pas mus mokosi penkios Fordhamo (New York) universiteto studentės, o mūsų studentai mokosi New Yorko universitete. Pernai dešimt mūsų kvičių taip pat studijavo Amerikoje, New England college. Šiais metais užsienyje studijuoja apie 60 VDU studentų.

— Kokia yra universiteto vystymo vizija rektorius akimis?

Mūsų universitetas ateity neturėtų labai išsiplėsti kiekybiu požiūriu, turėtume apsisotiti ties 3,000 studentų. Steng-

Aplinkotyros ir Informatikos fakultetai Vytauto Didžiojo universitete Kaune.

Nuotr. Edmundo Katino

simės plėtoti tas sritis, kurios Lietuvoje buvo neplėtojamoms arba neegzistavoms. Stengsimės vengti ir specialybių, programų dubliavimo, siekti jų įvairovės ir platesnio pasirinkimo galimybių. Jau suformuoti Teologijos, Biznio ir vadybos, Aplinkotyros, Socialinių mokslų fakultetai. Vyksta permainos Humanitarinių mokslų fakultete.

Svarbi vieta universiteto studijose turėtų tekti lituanistikai plačiaja prasme (lietuvių literatūros, kalbos, istorijos, etnologijos tyrinėjimams). Mums patiems reikia rengti šios srities specialistus.

Jau dveji metai turime Menų fakultetą, bet jis dar tebėra vystymosi stadijoje. Taip pat reikia stiprinti ir plėsti sociologijos ir politologijos studijas.

Dabar, sudarius Mokslo ir studijų asociaciją su mokslo tyrimo institutais, dirbama drauge: instituto mokslininkai dėsto pas mus, vadovauja katedroms ir fakultetams, magistrantų bei doktorantų studijoms. Tai didelė parama rengiant specialistus. Šie institutai turi geresnes darbo sąlygas: bibliotekas, laboratorijas, kuriomis jau gali naudotis ir mūsų studentai. Bendradarbiavimą su mokslo tyrimo institutais matau kaip labai perspektyvų.

— Bendras universiteto mokslinis lygis paprastai nustatomas sudarant komisijas, kvičiant kompetentingus asmenis iš užsienio. Ar bus sudaryta panaši komisija tokiam mūsų universiteto įvertinimui?

— Pirmas žingsnis šia linkme jau žengtas: turime komisijas, sudarytas iš mokslo tyrimų institutų bei kitų Lietuvos aukštųjų mokyklų žmonių, vertinimą. Dabar numatoma kviesti užsienio specialistų komisiją (pvz., iš Norvegijos). Manau, kad tikslinga būtų sudaryti trijų Baltijos kraštų universitetų komisiją; tada lietuviai galėtų vertinti latvius ir estus, o jie — lietuvius. Mus, tris valstybes, sieja ne vien 50 sovietinio režimo metų, bet ir panašios istorinės, geografinės bei kultūrinės sąlygos.

— Ar tarptautinės vertinimo komisijos sudarymui yra finansinių sunkumų?

— Toks tyrimas, žinoma, kainuotų, bet išlaidos turėtų būti pakeliamos. Juo labiau, kad tai padaryti yra būtina. Bendromis jėgomis turim nuspręsti, kiek ir kokių Lietuvai reikia specialistų, mokslininkų.

— Kokie, Jūsų manymu yra mūsų universiteto studentai?

— Maždaug tokie, kokie turėtų būti: pilni jaunatviškos energijos, nenuslopinto dėmesio pasauliui ir gyvenimui. Galėčiau tik patarti neieškoti lengvų sprendimų, nei čia, universitete, nei gyvenime. Mūsų studentai daugeliu atžvilgiu yra ne kiek ne blogesni už gerųjų Amerikos universitetų studen-

tus (tai patvirtina ir atvažiuojantys dėstytojai). Taip pat siūlyčiau nesizavėti tomis Vakarų sistemomis, kurios siūlo visišką žmogaus gyvenimo esmės išaiškinimą. Studentams reikėtų mokytis vengti diktatoriškumo, pateiktų ideologinių modelių, būti kritiškais, bet aktyviais.

— Kaip vertinate Studentų atstovybę ir jos veiklą?

— Universitete dažnai iškyla problemų santykiuose tarp dėstytojų ir studentų. Tai taip pat normalu, kaip kiekvienoje šeimoje iškiliančios problemos. Bet jas stengiamasi išspręsti. Mūsų universitete nebuvo įregistruota Studentų sąjunga, tačiau kai kurie studentai laikė save šios sąjungos nariais ir tai sukėlė tam tikrų nesklaidumų ir ginčų. Pagal VDU statutą veikia Studentų atstovybė. Fakultetinės atstovybės dalyvauja stipendijų skirstyme, programų priėmimo, kelia studentų šalpos ir kitus klausimus. Iš fakultetinių atstovybių renkama Universiteto studentų atstovybė. Jie palaiko ryšius su užsienio universitetais, jų atstovai dalyvauja patariamojo balso teise Rektorato posėdžiuose ir susirinkimuose. Iškilus Rektorato konfliktams su studentais, jie ieško galimų sprendimo variantų.

VDU studentų atstovybė veikė ir pirmuoju Nepriklausomybės laikotarpiu — buvo įkurta 1925 m. ir uždaryta, kai buvo uždarytas universitetas — 1940 m. Atstovybės veikloje aktyviai dalyvavo universitetinės organizacijos bei korporacijos (tokios kaip Neo-Lituanian, ateitininkai, skautai).

VDU studentų atstovybė anuomet buvo sudariusi draugiją su Latvijos, Estijos, Suomijos universitetinėmis atstovybėmis, vadinamą SELL (pagal valstybių pavadinimus). Studentų atstovybės dėka studentams tada

buvo iškovoti pigesni bilietai į teatrą, pigesni universiteto bei kai kurie kiti leidiniai.

Studentų atstovybė turėjo savo laikraštį ir gana stiprų — ji ji rašydavo ne tik studentai, bet ir rašytojai, visuomenės veikėjai. Aplamai universitete tuo laikotarpiu vyko nuolatinės reformos, ypač lėšų taupymo atžvilgiu. Pastoviai buvo ieškoma būdų, kaip įgyvendinti naujas, geresnes reformas ir kaip tai padaryti pigiau. Visose reformose aktyviai dalyvavo studentų atstovybė.

— Minėjote studentų stipendijas ir jų skirstymą. Ar yra galimybė jas padidinti?

— Jei Studentų atstovybė turės konkrečių pasiūlymų, stipendijų klausimą bus galima peržiūrėti. Universitetas turi autonomiją ir jam skiriamas lėšas gali skirstyti pats. Beje, stipendijos mūsų universitete yra didesnės lyginant su kai kuriais kitais universitetais. Kaip žinoma, vyriausybė sumažino lėšas, skiriamas aukštosioms mokykloms. Vyksta studentų mitingai. Jei išsireikalausime daugiau — ir skirsime daugiau.

Gal kiek pagerins situaciją įsteigtas šalpos fondas, iš kurio jau pradėta skirti pagalba. Mes suprantame, kad dalis studentų yra žemiau skurdo ribos. Tačiau nemanau, kad dėl to reikėtų mesti universitetą. Jokiais būdais! Reikia išbandyti visas galimybes, kreiptis į studentų Šalpos fondą — kiek galėsime, tiek padėsime.

Iš savo patirties žinau, ką tai reiškia būti alkanam ar dirbti juoda darba, kad užsidirbtum mokslui. Vakaruose studento definicija ir yra „visuomet alkanas“ (fizine ir dvasine prasme). Aš studentams norėčiau palinkėti kuo dažniau būti alkanais dvasiškai, bet ne fiziškai.

— Ačiū už pokalbį.

Kalbėjosi V. Lanauskaitė

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO-MAŠINAS, ŠALDYTUJUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUJUS.

H. Deckys
Tgl. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įkainavimas veitui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Įnuomojamas 3 kamb., apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washenaw Ave., viename arba dvieju suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. \$325 / mėn. + „security dep.“ Kreiptis | Almq nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

DRAUGE GAUNAMI NAUJASI LEIDINIAI

- KELIONIŲ VYNAS.** Kelionių išpūdziai. Henrikas Stasas. 276 psl. \$12.00
- LIETUVIŲ FONDAS II.** Ant. Juodvalkis. 585 psl. \$25.00
- KUR LIETUVIAI VERKĖ IR DAINAVO.** Kelionių išpūdziai. Juozas Kaributas. 116 psl. \$ 3.00
- TAUTOS SUKILIMAS 1941 m. Pil. Narutis.** 404 psl. \$17.00
- KAZYS BIZAUSKAS.** Monografija. Pranas Zundė. 323 psl. \$12.00
- UOLĖTAS KELIAS | TOBULYBĖ.** Apysaka. Dr. P. Jukubka. 325 psl. .... \$ 5.00
- MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISEJA.** Sibirian tremtinio atsiminimai. Pov. Šilas. 319 psl. .... \$ 8.00
- PRO GELEŽINĖ UŽDANGA.** Kelionių išpūdziai. Juozas Kaributas. 177 psl. .... \$ 7.00
- GERIAU JUOKTIS NEGU VERKTI.** Linksni pasakojimai. Vladas Vijeikis. 288 psl. .... \$ 8.00
- LAIKAS IR ĮVYKIAI.** Prisiminimai. Kazys Karuža. 430 psl. \$10.00
- ANTANAS KUČINGIS.** Monografija, prisiminimai. Ona Narbutienė. 169 psl. .... \$ 5.00
- BED AND BREAKFAST LITHUANIA.** 177 psl. \$12.00
- HELL IN ICE.** Sibirian tremtinės dienoraštis. Onutė Garbšienė. 255 psl. \$13.00
- A RADIANCE IN THE GULAG.** Sibirian tremtinės atsiminimai. Nijolė Sadūnaitė. 148 psl. .... \$ 5.95
- LIETUVIŲ PERIODIKA VAKARŲ EUROPOJE** 1944-1952. J. Pr. Palukaitis. 289 psl. \$20.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75 nuo knygos kainos. Tačiau visi, tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai, dar prideda \$2.75 už kiekvieną knygą supakavimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

DĖDĖS SAMO ŽEMĖ

Pažintis su Amerika (JAV)

Liepos 18 d. Kauno leidykla „Varpas“ išleido Vinco Šalčiūno knygą

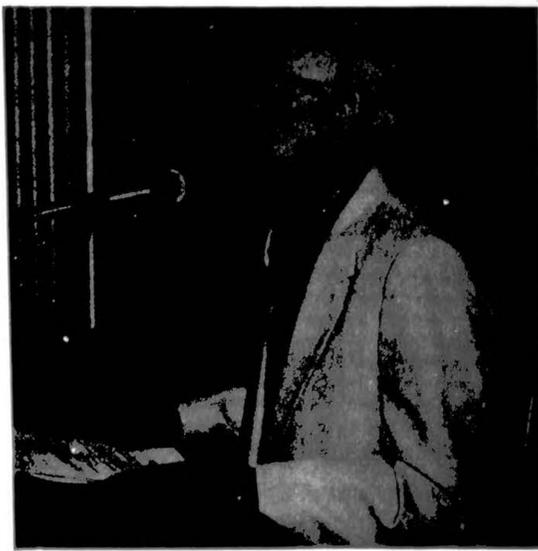
DĖDĖS SAMO ŽEMĖ - Pažintis su Amerika (JAV)

336 pusl., daugiau kaip 90 nuotraukų bei iliustracijų. Tiražas - 2000.

Nors knyga tiesiogiai skirta Lietuvos skaitytojams, bet yra naudinga visiems, kas domisi Amerikos istorija, geografija, gamta, ekonomika, kultūra, žmonių gyvenimu ir t.t. Tai ne kelionių aprašymai, o platus idomos medžiagos bei faktų apie J. A. V. rinkinys.

Autorius turi labai ribotą tos knygos kiekį, ir siūlo ją nedelsiant įsigyti. Gaunama

„Drauge“ ir kitur. Platintojams — nuolaida. Kaina — 13.50 JAV dol. plius persijuntimo išlaidos. Užsakyti ir čekį siųsti: V. Šalčiūnas, 2268 S.E. Carnation Rd., Port St. Lucie, FL 34952. Iš jo užsakius, autorius pats sumoka siuntimo išlaidas.

Prof. Bronius Vaškeliu.

LAIŠKAI

DAR DĖL LIETUVIŲ FONDO ANTRŲ LEIDINIŲ

1994 metų rudenį išėjo Lietuvos fondo antras leidinys, apimantis Lietuvos fondo veiklą ir aukotojus iki 1992 metų gruodžio 31 d. Lietuvos visuomenė su šia knyga buvo supažindinta 1994.XI.4 d. „Seklyčioje“, Čikagoje, ir lapkričio 20 d. Lietuvos centre, Lemonte. „Seklyčioje“ knyga aptarė dabartinę „Draugo“ vyr. redaktorė, rašytoja Danutė Bindokienė, o Lemonte – prof. dr. Antanas Klimas. Kalbėjai daugiau džiaugėsi gražiai išleista knyga ir pateiktomis duomenimis, nepriekaištaudami dėl galimų netikslumų. Suprantama, kad netikslumų ar net praleidimų gali pasitaikyti kiekviename leidinyje, nes tai yra žmoniška. Už įvykusius netikslumus ar praleidimus LF narius ir knygos skaitytojus atsiprašome. Apie tai parašyta ir metrašio įvadinuose leidėjų ir redakcijos žodžiuose, tik reikia juos paskaityti, prieš rašant savo pastabas.

Sudarant leidinio turinį, vieningai buvo sutarta įterpti Lietuvos istorijos santrauką abiem kalbom, nes okupantai ir lietuviai kolaborantai buvo išmetę iš mokyklų ir knygynų istorinius veikalus, o Lietuvos praeitį suplakė su slavų tautų istorija.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas 1918 m. vasario 16 d., Klaipėdos krašto prijungimas 1923 m. sausio 15 d., rusų bolševikų okupacija 1940 m. birželio 15 d., po metų sukiliminės vyriausybės deklaracija 1941 m. birželio 23 d. ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymas 1940 m. kovo 11 d. – yra datos, žinotinos kiekvienam lietuviui.

Lietuvių fondas tikrai nepadarė klaidos, davęs Lietuvos istorijos santrauką lietuvių ir anglų kalba ir pajavirines turimomis nuotraukomis, supažindindamas skaitytoją su Lietuvos praeitimi bei dabartimi.

Trumpai tariant, Lietuvos fondo antras leidinys yra skirtas: 1. Lietuvių fondo veiklai ir nariams-aukotojams pažymėti; Išryškinti Lietuvos fondo narių-aukotojų meilę savo tėvynei, iševijęs paramą lietuvių nepaprastai didelių įnašų ir Lietuvos fondo kapitalą. Ar įtikėtina, kad LF fondo 16-kos narių įnašai aukomis ir palikimais sudaro trečdalią LF pagrindinio kapitalo – 2,282,000 dol. Kitų 66 narių įnašai siekia 1,228,000 dol. Taigi 82 narių aukos ir palikimai sudarė 3,510,000 dol. arba daugiau kaip 50% viso pagrindinio kapitalo, kurį suaukojo 6,600 narių ir pasiekė 6,300,000 dol. Tai ne tik dėmesio, bet ir pasididžiavimo bei atžymėjimo vertas atvejis. 3. Kaip minėjau, į šį LF leidinį įtraukti aukotojai, savo auką įteikę iki 1992 m. gruodžio 31 d. Šiandien tenka apgailestauti, kad į leidinį nepateko vėlesnieji stambūs aukotojai, kurių aukos ir palikimai Lietuvos fondą pasiekė knyga paruošus spaudai. Tikime, kad sukauptas 10 milijonų pagr. kapitalo, Lietuvos fondas išleis trečią leidinį, į kurį bus įrašyti ir nauji aukotojai.

Priekaištavimas, kad prie Lietuvos istorijos santraukos pridėtos nuotraukose dalis signatarų ir vyriausybės narių nėra LF nariai, todėl nedėtini į Lietuvos fondo leidinį, neturi logikos.

Kaltinti redakcinę kolegiją klaidotėmis ir Berijos laikų dvasia yra tikras nesupratimas ar nesusižadavimas, nes LF veiklos

apžvalga baigiama 1992 metais ir skirta tik LF nariams atžymėti.

Redakcija pateikė faktus ir neužiūrėjo klaidotėmis, kaip teigia kai kurių laiškų autoriai, bet negalėjo įtraukti į knygą ne LF narių, nors jie ir yra aukščiausi valdžios pareigūnai. Kritika priimame ir už ją dėkojame, bet knygos paskirčiai neatitinkančius pasiūlymus atmetame, nes tai būtų tikra klaidotė.

Antanas Juodvalkis
Chicago, IL

AR JĖZUITAI TURTINGI?

Jau seniai žmonės skleidžia gaudus, kad jėzuitai labai turtingi. Tai didelė netiesia. Dabar mūsų finansinė padėtis beveik tragiška. Praėjusiais metais mūsų išlaidos buvo daug didesnės negu pajamos. Deficitas – 44,000 dolerių. Kunigų mažai beliko, o ir tie patys pasenę, negali išvažiuoti vesti rekolekcijų ir atlikti kitų darbų, kurie duoda šiek tiek pelno. Visuomenė mūsų beveik neremia, negauname aukų, kurių pirma gaudavome. Dabar gyvename iš kuklių santaupų, kurios pamažu eina prie galo.

Gal kai kurie pamanytų, kad mes per daug ištaigingai gyvename. Priešingai! Čikagos provincijos jėzuitai amerikiečiai maistui ir kitiems būtinimams reikalams išleidžia žymiai daugiau negu mes. Jų vieno asmens išlaikymas kainuoja dvigubai daugiau negu mūsų.

Be didesnės visuomenės paramos mes neišsilaikysime.

Čikagos lietuviai jėzuitai

GABUMUS REIKIA ĮVERTINTI IR PANAUDOTI

„Drauge“ š.m. sausio 10 d. rašoma: „Kaip rašo Lietuvos rytas“, po kruopštaus tyrimo buvo nustatyta, kad ginklai gaminami ir remontuojami Kretingo mieste. Netrukus, lapkričio 5 d., buvo sulauktytas 33 m. kretingiškis, buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris, Albertas Moceika. Per kratą jo gyvenamajame name buvo rastos visos ginklų dirbtuvės, kuriose buvo įvairių metalo tekinimo staklių. A. Moceikos pasidaryti savos konstrukcijos automato brėžiniai...“

Vienas saugumo departamento darbuotojas net tvirtinęs, kad, jei lietuviško automato konstruktorius būtų „dirbęs valstybei“, Lietuva būtų turėjusi iš to didžiulę naudą.“

A. Moceika dar tebėra gyvas, tad ta nauda reikia susidomėti ir nekišti jo į kalėjimą. Reikia jam suteikti galimybę toliau vystyti tokį neeilinį sugebėjimą, padėti tą dirbtuvę išplėsti į fabriką, kad Lietuvai būtų ne tik nauda, bet ir garbė, nes lietuviškojo automato konstruktorius yra Albertas Moceika. Be to, dar reikia atkreipti dėmesį, kad jis neturi aukštojo išsilavinimo, vadinasi, yra savamokslis.

Antanas Marma
Chicago, IL

LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ DAUGIAU NEBUS

Pastaraisiais mėnesiais nuoširdžiai stebėjau jūsų svarstytas dėl lietuviškų šv. Mišių tęstinumo šv. Kryžiaus bažnyčioje. Esu tikras, kad jums tai buvo skaudus ir nelengvas sprendimas. Būkite tikri, kad aš ir parapijos štabas kartu su jumis skaudžiai išgyvename šį jūsų nutarimą. Tikiuosi, jog esu pakankamai aiškiai jums pareiškęs, kad, kol turime lietuvių parapijiečių, reikalingų šv. Mišių jų gimtąja kalba ir kol turime kunigų tas Mišias galinčių aukoti, aš visais galimais būdais tokias pamaldas remsiu.

Pastaraisiais metais reikalai drastiškai pasikeitė. Maldininkų, dalyvaujančių lietuvių

Svečiams jėzuitams lankantis Čikagoje š.m. sausio mėn. iš kairės: Jaunimo centro tarybos pirm. Vaclovas Momkus, jėzuitų provincijos kun. Jonas Boruta, vienas direktorių tarybos narių – dr. Petras Kisielius, kun. Antanas Gražulis, jėzuitų ekonomas; JC valdybos pirmininkas bei tarybos narys Jonas Paronis.

Nuotr. Jono Tamulio

kalba šv. Mišiose, labai sumažėjo. Tėvai jėzuitai, iki šiolei uoliai patarnavę parapijai, dėl vis didėjančio amžiaus ir sveikatos negali, neregali šių išpareigojimų tęsti. Net mūsų mielas vargonininkas Julius ir jo žmona Paulina kurį laiką negalėjo vykdyti savo išpareigojimų. Minimos priežastys vedė jus prie realistiškos išvados – lietuvių kalba Mišias sustabdė tyliu nuo 1995 m. sausio 15 dienos. Gerbiu šį jūsų nutarimą, nors, būkite tikri, mes jūsų labai pasigėsim.

Šv. Kryžiaus bažnyčia yra paminklas tikėjimo jėzuitų lietuvių katalikų, jų architektų ir menininkų. Užtikrinu jus, kad mes rūpinsimės gera juo priežiūra. Prisiminsime ir jus, patikėjusiems mums jūsų tikėjimo ir meno paveldą.

Jūs visuomet būsite maloniai sutinkami šv. Kryžiaus/Marijos Nekaltos Širdies parapijoje. Būkite tikri, kad mes ir toliau mieliai teiksime Jums patarnavimus ypatinguose reikaluose ar šventėse. Šv. Kryžiaus bažnyčia ir toliau bus lietuvių katalikų bažnyčia „Back of the Yards“ apylinkėje. Jūs ir jūsų senoliai, pastatę šią didingą šventovę, bus visuomet joje prisimenami.

Telaimina Dievas jūsų maldingame kelyje. Prisiminkite ir mane savo maldose. Aš kasdien meldžiuosi už jus visus. Jūsų draugas ir brolis Kristuje, **Peter Rodriguez, CMF** Klebonas

O KODĖL NE MIRTIES BAUSMĖ?

Advokatas Povilas Žumbakis savo komentaruose (1994.11.27) teigia, kad mirties bausmė Boris Dekanidzei turėtų būti atšaukta prezidento Algirdo Brazausko, nes „nusikaltėlius galima nuteisti iki gyvos galvos be jokių lengvatų ir privilegijų“. Jis taip pat aptaria ir tris priežastis, išsukiančias mirties bausmę: akis už aki senovinis principas, atsikėrimas kriminaliniam elementui už padarytas skriaudas žmonėms ir kraštui ir perspėjimas nusikaltėliams, kad už tam tikrus nusikaltimus jie gali prarasti savo gyvybę.

Toliau P. Žumbakis išdėsto argumentus dėl mirties bausmės netaikymo. Pagrindinis jų, kad žmonės daro mirties sprendimus, ir kad jie gali suklysti ir pasmerkti mirčiai nekaltą asmenį. Bet ar galima suklysti ir nebausti individus, atsakingus už masines žudynes? Stalinas ir Hitleris asmeniškai gal nenušovė nė vieno žmogaus, bet jų įsakymais milijonai žmonių buvo išžudyti. Ar ir jie turėtų gauti kalėjime tik iki gyvos galvos? Ir tokių žemesnio rango žudikų buvo tūkstančiai tiek komunistų, tiek nacių eilėse. Žmonės tokiu atveju turėtų savo pinigais „šerti“ tokius nusikaltėlius metų metais. Ar todėl, kad po tam tikro metų laiko už gerą elgesį ir advokatų dėka,

ankščiau ar vėliau būtų išleidžiami laisvėn? Žinoma, visada buvo ir bus viena kita nekaltą auka, nuteista mirčiai. Mes gyvename žemėje, bet ne danguje, ir čia nėra tikros tobulybės. Yra ir bus daug daugiau kaltų, teisingai nuteistų mirties bausme, kur ji galioja. Ir tai nieko bendro neturėtų turėti su kerštu, bet su teisingumu ir gyvenimo faktu, kad už kito žmogaus gyvybės atėmimą reikia užmokėti savąja. Moralai susibankrutavusiuose Vakaruose tai gal tik vienintelė efektyvi priemonė prieš žudikus.

Gal Vakarams reikėtų pamokyti iš Azijos kraštų, kur mirties bausmė dar daug kur vartojama ir nusikaltimų skaičius žymiai mažesnis, negu pas mus.

Jonas V. Rugelis
Maywood, IL

PADĖKA

1994 m. gruodžio 31 d. savo namuose Čikagoje mirė mano brangus Vyras

A.†A. ANTANAS GINIOTIS,

kuris buvo gimęs Navarėnuose, Telšių apskrityje. Amerikoje išgyveno 45 metus.

Priklausė Lietuvos Bendruomenei ir aukomis rėmė Lietuvos Fondą, Katalikų Religinę Šalpa, LKB Kronikai leisti sąjungą, Balfa, „Marguti“, Baltų Laisvės Lygą, vienuolynus, savo parapiją ir kitas patriotines-religines ir šalpos organizacijas bei spauda.

Po pamaldų šv. Mergelės Marijos Gimimo, Marquette Parko bažnyčioje sausio 4 d. velionio kūnas buvo palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.

Visada su padėka minėsiu visus, kurie maldomis, Mišių aukomis ir geru žodžiu palydėjo a.a. Antano sielą į Amžinybę ir mane guodė paslaugom ir paguodos žodžiais.

Ypatingai dėkoju kun. Vitui Mikolaičiui dvasiškai stiprinusiam a.a. Antaną sunkioje ligoje, aprūpinusiam šventaisiais sakramentais, vadovavusiam maldoms laidojimo namuose, atlaikiusiam šv. Mišias bažnyčioje ir palydėjusiam į kapines. Dėkoju „Margučio“ programų vedėjui Petručiui už tartą žodį radijo laidoje, broliams, pussešerėms ir jų šeimoms ir visiems kitiems iševiško gyvenimo bendrakeleiviams.

Mane pasiekusios aukos nukreiptos į DRAUGO fondą. Ačiū ir laidotuvių direktoriui p. Petkui už profesionalų laidotuvių pavidimą.

Liūdinti žmona Vanda Kojelytė-Giniotienė.

Mylimo Vyro

A.†A. JUOZO ALEKSIŪNO

netekus, sesė RASA giliai užjaučiame ir kartu liūdi

„Aušros Vartų“, „Kernavės“
tunto skautės

A.†A. ALGIRDUI OLIUI

mirus, žmonai ALDONAI, sūnui ANDRIUI ir giminiams reiškiamo giliai užuojautą ir kartu liūdime.

Lietuvos Dukterų draugija,
Juno Beach, FL skyrius

A.†A. JUOZAS ALEKSIŪNAS

Gyveno Evergreen Park, IL. Mirė 1995 m. sausio 13 d., 9:10 val. vakaro, sulaukęs 50 metų.

Gimė Lietuvoje, Panevėžio mieste. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: žmona Rasa Markulytė, sūnūs – Darius, Linas ir Audrius; brolis Ksaveras (Duke).

Velionis buvo brolis a.a. Liudos Bartašienės. Velionis pašarvotas antradienį, sausio 17 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, sausio 18 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, vaikai, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus/D. M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

A.†A. MARTA E. CIBAVIČIENĖ KAUFMANN

Gyveno Čikagoje, West Lawn apylinkėje. Mirė 1995 m. sausio 14 d., 10:30 val. ryto, sulaukusi 60 metų.

Gimė Buenos Aires, Argentinoje. Amerikoje išgyveno 31 m.

Nuliūdę liko: vyras Algimantas, duklė Brigitte Cibavičiūtė, sūnus Pedro, marti Salome, sesuo Brunhilde Birkhofer, sūnaitis Carlos; sūnaitis – Vytautas Cibavičius su žmona Gražina, Rimvydas Cibavičius su žmona Danguole, Gediminas Cibavičius su žmona Ina; daug dukterėčių ir sūnėnų. Palaikai pašarvoti pirmadienį, sausio 16 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės privačios.

Nuliūdę vyras, vaikai, sesuo, sūnaitis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

Š.m. sausio 21 d. sueina DVIDEŠIMT PENKERI METAI NUO

A.†A. dr. VINCO KOŽICOS

mirties. Draugus prašau prisiminti jo sielą savo maldose.

Žmona, sūnūs su šeimomis, seserys Joana Mikalauskiene ir Marytė Šlapikienė Lietuvoje.

VIENERIŲ METŲ SUKAKTIS

A.†A. ALINA SKRUPSKELIENĖ

Praėjo vieneri metai, kai mūsų Mama ir Senelė mirė 1994 m. sausio 24 d.

Minint šią mirties sukaktį už jos sielą šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, š.m. sausio 21 d. 9 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje Čikagoje. Šv. Mišios už velionę taip pat bus aukojamos Igulos bažnyčioje Kaune, ir šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne Putnam, CT.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus velionę prisiminti savo maldose.

Nuliūdę: dukterys, sūnus, marti anūakai ir giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Mylimam Broliui

A.†A. VALERIJONUI KUTKUI

Australijoje mirus, reiškiamo giliai užuojautą VYTAUTUI ir LEONARDUI KUTKAMS bei jų šeimoms.

Emilija ir Vytautas Valantinai
Vytautas Juodka

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kasmetinės Vasario 16-sios meno parodos atidarymas bus vasario 10 d., 7:30 val. vak., Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Parodoje dalyvauja Vilniaus „Vartų“ galerija su Lietuvos dailininkų tapybos darbais. Atvyksta ir „Vartų“ galerijos direktorius Saulius Vaitekūnas, atsiveždamas meno kūrinius. Paroda rengia Čiurlionio galerija kartu su Lietuvių dailiojo meno institutu.

Lietuvių karių veteranų sąjungos „Ramovė“ Čikagos skyriaus metinis susirinkimas šaukiamas sausio 22 d., sekmadienį, 12 val. dieną, Jaunimo centre. Susirinkimo metu bus valdybos pareigūnų ir kontrolės komisijos pranešimai. Renkama nauja skyriaus valdyba, aptariama skyriaus veikla ir kiti, susirinkimo metu iškilę, reikalai. Kviečiame visus skyriaus narius susirinkime dalyvauti.

K. ir A. Žukauskai, Sunny Hills FL, siūsdami prenumeratos pratesimą 1995 metams, pridėjo 105 dol. „Draugo“ paramai. Nuoširdžiai įvertiname kiekvieną dienraščio skaitytoją ir jų geraširdiškumą, padedanti palaikyti leidimo rūpestius. Dekui!

Rokas ir Sonata Zubovai, jauni, bet jau pasižymėję pianistai, atliks dalį programos JAV LB-nės Kultūros tarybos rengiamame koncerte vasario 11 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Rokas, baigęs Lietuvos Muzikos akademiją Vilniuje, 1986 m. laimėjo aukso medalį M. K. Čiurlionio vardo pianistų konkurse Vilniuje. Pianino studijas apvainikavo magistro laipsniu 1994 m. DePaul universitete, Čikagoje, studijavęs pas žymų profesorių Dimitri Paterno.

Sonata Deiveikytė-Zubovienė, baigusi Čiurlionio meno ir muzikos mokyklą Vilniuje, studijavusi Lietuvos Muzikos akademijoje, bakalauro laipsnį įgijo 1994 metais DePaul universitete, Čikagoje, taip pat studijavusi pas prof. D. Paterno. Sonata 1992 m. laimėjo tarptautinį pianistų konkursą ir teisę koncertuoti Carnegie Hall, New Yorke.

Abu Zubovai gastroliavę Clevelande, New Yorke, Zurichėje (Šveic.), Kaune, Vilniuje, Čikagoje ir kitur.

Vasario 11 d. bus maloni proga juos išgirsti su kitais mūsų žymiaisiais muzikais.

Sonata ir Rokas Zubovai.

Illinois universitete Čikagoje Lituanistikos katedroje šio pavasario seminare bus dėstomi kursai: 1. lietuvių kalba pradedantiems studentams; 2. lietuvių kalba pažengusiems studentams; 3. lietuvių literatūra II dalis; 4. Žeminių poezija; 5. lietuvių prozos teksto transformacija: vertybių sistema ir adresatas. Informacija teikiama telefonais: 312-996-9539; 312-728-2377. Galima kreiptis ir pačiame universitete: 1610 University Hall pastatas, 601 S. Morgan St., Chicago. Kursus dėstys: asistentė Karilė Vaitkutė, prof. Gedrius Subačius, prof. Violeta Kelertienė ir Fulbright prof. Albertas Zalatorius iš Vilniaus.

Į š.m. vasario 11 d. Jaunimo centre JAV LB Kultūros tarybos ruošiamą koncertą, kuriame programa atliks prof. Vytautas Landsbergis, Sonata ir Rokas Zubovai, solistai – Arnoldas Voketaitis, Lijana Kopūstaitė ir kiti muzikai, bilietus galima įsigyti „Seklyčioje“ darbo valandomis ir, žinoma, prieš koncerto dieną. Kadangi tai yra ypatingas koncertas, todėl patariama bilietais apsirūpinti iš anksto, kad jų nepirtruktų.

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugija ruošia pasilinksminimą – vakariene su šokiais ir menine programa, vasario 3 d., 6:30 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Programą atliks Algimantas Barniškis. Vietas galima rezervuoti pas valdybos narius: Juozą Bagdžiu, tel. 434-3713, Matą Juknį – 582-9784 arba Joe Kulį – 778-7508. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

JAV LB Švietimo tarybos posėdyje nutarta išleisti rašytojos Danutės Bindokienės knygutės „Baltosios pelytės kelionė į mėnulį“ antrąją laidą. Knygūtė pradžiuos ne vieną jaunąjį skaitytoją, nes yra įdomi, suprantama ir lengvai skaitoma.

Pelytės nuotykių knygūtė jau atiduota „Draugo“ spaustuvei. LB Švietimo tarybos išleistas knygelės yra skaitomos ne tik šiam krašte gyvenančio jaunimo, bet siunčiamos į Kanadą, Australiją, P. Ameriką ir net tolimąją Japoniją.

Kun. Jonas Kidykas, SJ, gerai pažįstamas ne tik Čikagoje ir apylinkėse, bet ir tolimesnių vietovių lietuviams, sulaukė 90 metų amžiaus. Ta proga sekmadienį, sausio 22 d., Jėzuitų koplyčioje 11:15 val. ryte bus aukojamos šv. Mišios, o tuoj po Mišių kavinėje vyks kuklus pobūvis. Apie kun. Kidyko gyvenimą ir veiklą papasakos dr. Petras Kisielius. Visi kviečiami pripildyti koplyčią ir kavinę, savo atsilankymu pagerbti šį nuspelnusį lietuvių kunigą.

Vaclovas Valys, Cleveland, OH, jau ne kartą parėmęs „Draugo“ dosnia auka, mus pradžiugino šiais naujaisiais metais, atsiųsdamas 100 dol. dovaną. Turėdami tokių uolių rėmėjų, kaip V. Valys, visuomet tvirtai laikysimės ir toliau sėkmingai leisime vienintelį lietuvių dienraštį už Lietuvos ribų. Ačiū!

Darius Povilaitis, Chicago, IL, „Draugo“ knygyne įsigijo leidinių už nemažą pluoštą dolerių. Kiekviena knyga, kelianti į skaitytojo namus, padeda išsilaikyti spausdintam lietuviškam žodžiui.

Vytautas Zalatorius, gyvenęs Cicero ir Berwyn, IL, jau 3 metai dirbant Lietuvos valstybinėje draudimo įstaigoje „Sodra“ Vilniuje, praėjusių metų pabaigoje sugrįžo šventės praleisti į Čikagą pas čia tebe gyvenančią žmoną Birutę Zalatorienę. Beviešedamas susitiko su savo gausiais draugais bei pažįstamais. Taip pat buvo nuvykęs ir pas savo jaunesnę dukrą Elytę ir jos vyrą, gyvenančius Pitsburge. Vytautas yra daug dirbęs Čikagos lietuvių organizacijose, nemažą rašęs spaudoje. Į Vilnių atgal išvyko sausio 3 dieną, nes ten jo laukė darbas.

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacijos narių susirinkimas bus š.m. sausio 20 d., penktadienį, 6:30 val. vak., Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL. Susirinkime dalyvaus aldermanas Virgil Jones ir dar vienas kitas valdžios pareigūnų, kuriems rūpi gyvybiniai Marquette Parko reikalai. Nariai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti. Po susirinkimo – kavutė.

X Jis čia ar jūs miręs vyras/žmona anksčiau dirbo Vokietijoje nemažiau 18 mėn., o vėliau dirbote JAV-bėse, jūs galite gauti antra pensiją iš Vokietijos. Kreiptis: **The tasta Agency of USA, P.O. Box 346, St. Clair Shores, MI 48080-0346.** Kalbame angliškai ir vokiškai. (sk)

X E. Kleizenė remia vieną mergaitę – našlaitę Editą Slavikų kaime. Atsiuntė \$120 paramos našlaičiams. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas. (sk)

X Robert ir Mary Narky, iš Middle Village NY, atsiuntė \$50 auką Lietuvos našlaičiams. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas. (sk)

X Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: **T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.** (sk)

X MAISTO SIUNTINIAI per Transpak. Produktai aukštes kokybės. Nuo \$29 iki \$98. Du patys populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir \$55 sv. įvairaus maisto už \$98. Skubiam siuntiniam – **AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.** (sk)

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS ČIKAGOJE

ALTO Čikagos skyrius pagrindinį Lietuvos Nepriklausomybės – Vasario 16-tosios minėjimą rengia vasario 11-12 d. Minėjimo tvarka: šeštadienį, vasario 11 d., 12 val., vėliavų pakėlimas ir žuvusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimas prie Laivės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje. Iškilmes praves Čikagos lituanistinės mokyklos vadovybė su savo mokiniais.

Sekmadienį, vasario 12 d. 10 val. ryto vėliavų pakėlimas Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios aikštėje. Praveda Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadovybė (A. Paukštė ir J. Gurevičius) su savo šauliais ir šaulėmis. Dalyvauja ir Gen. T. Daukanto ir Klaipešos Jūrų šaulių kuopos. 10:30 val. r. iškilmingos pamaldos toje pačioje bažnyčioje. Šv. Mišias aukos ir pamokslą pasakys klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Giedos parapijos choras, muziko Antano Lino vadovaujamas, prie vargonų Ričardas Sokas.

10:30 val. ryto pamaldos lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos bažnyčioje. Pamaldas laiko vysk. Hansas Dumpys. 11 val. r. pamaldos Ziono lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčioje. Pamaldas laiko kun. Jonas Juozūpaitis.

Oficialioji minėjimo dalis 2 val. p.p. Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje, 6727 S. California Ave. Pagrindinę kalbą pasakys Seimo narys, opozicijos vadas prof. Vytautas Landsbergis. Meninę programą atliks Lietuvos operos vyrų choras. Diriguoja Ričardas Sokas, akompanuoja Manigirdas Motekaitis.

Organizacijos su vėliavomis, moterys ir mergaitės tautiniais drabužiais pasipuošusios, visa lietuviškoji Čikagos ir apylinkių visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

Tuojuo po minėjimo, apie 5 val. p.p. rengiama vakariene. Žmonių patogumui vakariene rengiama parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave. Skambinti tel. 1-708-499-2172 arba 312-434-4645. Vietų skaičius ribotas.

Ant. Repšienė

ČLM KALĖDŲ EGLUTĖ

1994 m. gruodžio 17 d., Čikagos lituanistinė mokykla suorganizavo Kalėdų eglutę. Buvo suvaidintas vaizdelis „Kalėdų žvaigždė“. Vaizdelį ir visa programą suorganizavo Daina Dumbrienė su mokytojų ir tėvų talka. Ypač graži buvo scenos dekoracija, kurią papuošė menininkė Nora Aušrienė su talka.

Vaizdelyje atsispindėjo kalėdinė dvasia pagal Šv. Rašto aprašymus. Kalėdinė dvasia buvo surišta su mūsų tautiniais papročiais, įterpiančiais jaunuosius dainininkus, snaigijų šoki, jaunųjų ratelių, tautinius šokius, dainas, giesmes. Viskas buvo gražiai suderinta, jautėsi vienišumas. Didesnę dalį programos atliko pradžios mokyklos mokiniai. Po vaidinimo gimnazistai pašoko tautinius šokius ir visi bendrai, vadovaujant mokytojai Jūratei Fisher, pagie-

Šausio 13-sios žudynės Vilniuje buvo paminėtos Pasaulio lietuvių centre sausio 15 d. didžiojoje salėje. Ta proga jautrų žodį tarė centro kultūrinių renginių komiteto pirm. Bronė Nainienė. Tylos minute pagerbti žuvusieji nuo sovietų tankų ir salę pripildė dalyviai jų prisiminimui sugiedojo „Lietuva brangi“. Po minėjimo buvo „Grandies“ tautinių šokių ansamblio tradiciniai virtinukų pietūs ir iš Lietuvos atostogoms sugrįžusio Algirdo T. Antanaičio pasakojimas apie tenykštį kasdienį gyvenimą.

Lietuvos Vyčių tautinių šokių šokėjai Mokslo ir Pramonės muziejuje – „Kalėdos pasaulyje“ progamoje – pernai gruodžio mėn.

dojo kalėdinį giesmių, prie kurių savo balsais prisidėjo ir salės dalyviai.

Eglutė nebūtų eglutė, jei nedalyvautų Kalėdų Senelis. Skambiu balsu, skambindamas skambalu, tempė dovanų maišą. Kad jam būtų lengviau, atsiduro ir padėjėjų. Visi mokyklos mokiniai buvo apdovanoti vertingomis dovanomis, specialiais marškinėliais.

Didžioji Jaunimo centro salė buvo pilna tėvų, giminių ir svečių. Visi sėdėjo prie stalų, kaip pokylio metu. Gale salės buvo gausus maisto stalas, kurį paruošė tėvai, o suorganizavo tėvų komitetas. Dar ilgai vyresnieji ir jaunimas užkandžiavo ir tarpusavy bendravo. Svečių tarpe buvo ir nuolatiniai lituanistinės mokyklos draugai Vasiukevičiai, kurie praaukojo nemažą auką. Trumpą invokaciją sukalbėjo kun. A. Saulaitis. (O. Lukienė); dainos; bendri pietūs ir laimės šulinys.

Maestro F. Strolia ne tik muzikas, bet ir jautrus psichologas: parinko popietės repertuarui pačius lengviausius, populiariausius, kadaise visų dainuotas daineles, kurios tuoj nukėlė mus į jaunystės dienas, prarastas tėviškės sodybas, pas bėrą žirgelių ir aukštą klėtelę, kur vaikystė pasikeitė į židinciją jaunystę su visu laimės ir meilės svaiguliu, kur melsvi linų ir auksu žėrinčių javų laukai ir šienų kvepiančios pievos, kur artojo prakaitu sulaisdyti arimai, kur Nemunas, Dubysa ir Nevėžis tarp kalvų, apaugusių „lyg rūtomis“ žaliais miškais, saulėj atspindinčių ežerų veidrodžiais. Kur nespajome, kad būsime po visą pasaulį išblaškyti klajūnai ir Sibire žustantys tremtiniai, o tėviškė išniekinta, sunaikintos sodybos, nušluoti kaimai, miestai prigrūsti pigių „dangoraižių“.

Visą tą ilgę sukėlė dainos. Išdainavome visą pluoštą. F. Strolia pagirdamas pasiūlė pasiilsėti ir paklausė, ar pajutuose mūsų švelnią liaudies dvasią.

J. Plačas

ISLYDĖJOME SENUS METUS

Paskutinę 1994 m. gruodžio mėn. trečiadienio popietę Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje“, programą vadovė Elena Sirutienė pradėjo šiais žodžiais: „Draugystė mūsų metuose yra kaip graži gelė ar

muzika, kuri džiugina širdį ir linksmina aplinką“.

Taip paprastai ir taip taikliai, kaip visuomet, ji išreiškė mūsų tikslą čia susirinkti, pabendrauti, pajusti vienas kito dvasinę šilumą ir išeiti į namus vėl sustiprėjusiais visai savaitei savo dažnai vienišo, sunkaus mokiniai buvo apdovanoti vertingomis dovanomis, specialiais marškinėliais.

Ši popietė buvo ypatinga tuo, kad čia sunesėm ne tik savaitės, bet visų 1994 metų kelionės nuovargi, skundus ir kančias paskandinti bendroje draugystėje ir jaunystės prisiminimuose, kuriuos taip atkuria kadaise dainuotos dainos.

Faustas Strolia įeidamas pro duris pasisveikino rankos pakėlimu, o E. Sirutienė pakaitė šios popietės programą: Dainos – prie pianino Faustas Strolia; trumpa pertrauka. Ateina Naujieji metai (O. Lukienė); dainos; bendri pietūs ir laimės šulinys.

Maestro F. Strolia ne tik muzikas, bet ir jautrus psichologas: parinko popietės repertuarui pačius lengviausius, populiariausius, kadaise visų dainuotas daineles, kurios tuoj nukėlė mus į jaunystės dienas, prarastas tėviškės sodybas, pas bėrą žirgelių ir aukštą klėtelę, kur vaikystė pasikeitė į židinciją jaunystę su visu laimės ir meilės svaiguliu, kur melsvi linų ir auksu žėrinčių javų laukai ir šienų kvepiančios pievos, kur artojo prakaitu sulaisdyti arimai, kur Nemunas, Dubysa ir Nevėžis tarp kalvų, apaugusių „lyg rūtomis“ žaliais miškais, saulėj atspindinčių ežerų veidrodžiais. Kur nespajome, kad būsime po visą pasaulį išblaškyti klajūnai ir Sibire žustantys tremtiniai, o tėviškė išniekinta, sunaikintos sodybos, nušluoti kaimai, miestai prigrūsti pigių „dangoraižių“.

Maestro F. Strolia ne tik muzikas, bet ir jautrus psichologas: parinko popietės repertuarui pačius lengviausius, populiariausius, kadaise visų dainuotas daineles, kurios tuoj nukėlė mus į jaunystės dienas, prarastas tėviškės sodybas, pas bėrą žirgelių ir aukštą klėtelę, kur vaikystė pasikeitė į židinciją jaunystę su visu laimės ir meilės svaiguliu, kur melsvi linų ir auksu žėrinčių javų laukai ir šienų kvepiančios pievos, kur artojo prakaitu sulaisdyti arimai, kur Nemunas, Dubysa ir Nevėžis tarp kalvų, apaugusių „lyg rūtomis“ žaliais miškais, saulėj atspindinčių ežerų veidrodžiais. Kur nespajome, kad būsime po visą pasaulį išblaškyti klajūnai ir Sibire žustantys tremtiniai, o tėviškė išniekinta, sunaikintos sodybos, nušluoti kaimai, miestai prigrūsti pigių „dangoraižių“.

Maestro F. Strolia ne tik muzikas, bet ir jautrus psichologas: parinko popietės repertuarui pačius lengviausius, populiariausius, kadaise visų dainuotas daineles, kurios tuoj nukėlė mus į jaunystės dienas, prarastas tėviškės sodybas, pas bėrą žirgelių ir aukštą klėtelę, kur vaikystė pasikeitė į židinciją jaunystę su visu laimės ir meilės svaiguliu, kur melsvi linų ir auksu žėrinčių javų laukai ir šienų kvepiančios pievos, kur artojo prakaitu sulaisdyti arimai, kur Nemunas, Dubysa ir Nevėžis tarp kalvų, apaugusių „lyg rūtomis“ žaliais miškais, saulėj atspindinčių ežerų veidrodžiais. Kur nespajome, kad būsime po visą pasaulį išblaškyti klajūnai ir Sibire žustantys tremtiniai, o tėviškė išniekinta, sunaikintos sodybos, nušluoti kaimai, miestai prigrūsti pigių „dangoraižių“.

dojo kalėdinį giesmių, prie kurių savo balsais prisidėjo ir salės dalyviai.

Eglutė nebūtų eglutė, jei nedalyvautų Kalėdų Senelis. Skambiu balsu, skambindamas skambalu, tempė dovanų maišą. Kad jam būtų lengviau, atsiduro ir padėjėjų. Visi mokyklos mokiniai buvo apdovanoti vertingomis dovanomis, specialiais marškinėliais.

Didžioji Jaunimo centro salė buvo pilna tėvų, giminių ir svečių. Visi sėdėjo prie stalų, kaip pokylio metu. Gale salės buvo gausus maisto stalas, kurį paruošė tėvai, o suorganizavo tėvų komitetas. Dar ilgai vyresnieji ir jaunimas užkandžiavo ir tarpusavy bendravo. Svečių tarpe buvo ir nuolatiniai lituanistinės mokyklos draugai Vasiukevičiai, kurie praaukojo nemažą auką. Trumpą invokaciją sukalbėjo kun. A. Saulaitis. (O. Lukienė); dainos; bendri pietūs ir laimės šulinys.

Maestro F. Strolia ne tik muzikas, bet ir jautrus psichologas: parinko popietės repertuarui pačius lengviausius, populiariausius, kadaise visų dainuotas daineles, kurios tuoj nukėlė mus į jaunystės dienas, prarastas tėviškės sodybas, pas bėrą žirgelių ir aukštą klėtelę, kur vaikystė pasikeitė į židinciją jaunystę su visu laimės ir meilės svaiguliu, kur melsvi linų ir auksu žėrinčių javų laukai ir šienų kvepiančios pievos, kur artojo prakaitu sulaisdyti arimai, kur Nemunas, Dubysa ir Nevėžis tarp kalvų, apaugusių „lyg rūtomis“ žaliais miškais, saulėj atspindinčių ežerų veidrodžiais. Kur nespajome, kad būsime po visą pasaulį išblaškyti klajūnai ir Sibire žustantys tremtiniai, o tėviškė išniekinta, sunaikintos sodybos, nušluoti kaimai, miestai prigrūsti pigių „dangoraižių“.

Visą tą ilgę sukėlė dainos. Išdainavome visą pluoštą. F. Strolia pagirdamas pasiūlė pasiilsėti ir paklausė, ar pajutuose mūsų švelnią liaudies dvasią.

J. Plačas

ISLYDĖJOME SENUS METUS

Paskutinę 1994 m. gruodžio mėn. trečiadienio popietę Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje“, programą vadovė Elena Sirutienė pradėjo šiais žodžiais: „Draugystė mūsų metuose yra kaip graži gelė ar

muzika, kuri džiugina širdį ir linksmina aplinką“.

Taip paprastai ir taip taikliai, kaip visuomet, ji išreiškė mūsų tikslą čia susirinkti, pabendrauti, pajusti vienas kito dvasinę šilumą ir išeiti į namus vėl sustiprėjusiais visai savaitei savo dažnai vienišo, sunkaus mokiniai buvo apdovanoti vertingomis dovanomis, specialiais marškinėliais.

Ši popietė buvo ypatinga tuo, kad čia sunesėm ne tik savaitės, bet visų 1994 metų kelionės nuovargi, skundus ir kančias paskandinti bendroje draugystėje ir jaunystės prisiminimuose, kuriuos taip atkuria kadaise dainuotos dainos.

Faustas Strolia įeidamas pro duris pasisveikino rankos pakėlimu, o E. Sirutienė pakaitė šios popietės programą: Dainos – prie pianino Faustas Strolia; trumpa pertrauka. Ateina Naujieji metai (O. Lukienė); dainos; bendri pietūs ir laimės šulinys.

Maestro F. Strolia ne tik muzikas, bet ir jautrus psichologas: parinko popietės repertuarui pačius lengviausius, populiariausius, kadaise visų dainuotas daineles, kurios tuoj nukėlė mus į jaunystės dienas, prarastas tėviškės sodybas, pas bėrą žirgelių ir aukštą klėtelę, kur vaikystė pasikeitė į židinciją jaunystę su visu laimės ir meilės svaiguliu, kur melsvi linų ir auksu žėrinčių javų laukai ir šienų kvepiančios pievos, kur artojo prakaitu sulaisdyti arimai, kur Nemunas, Dubysa ir Nevėžis tarp kalvų, apaugusių „lyg rūtomis“ žaliais miškais, saulėj atspindinčių ežerų veidrodžiais. Kur nespajome, kad būsime po visą pasaulį išblaškyti klajūnai ir Sibire žustantys tremtiniai, o tėviškė išniekinta, sunaikintos sodybos, nušluoti kaimai, miestai prigrūsti pigių „dangoraižių“.

Maestro F. Strolia ne tik muzikas, bet ir jautrus psichologas: parinko popietės repertuarui pačius lengviausius, populiariausius, kadaise visų dainuotas daineles, kurios tuoj nukėlė mus į jaunystės dienas, prarastas tėviškės sodybas, pas bėrą žirgelių ir aukštą klėtelę, kur vaikystė pasikeitė į židinciją jaunystę su visu laimės ir meilės svaiguliu, kur melsvi linų ir auksu žėrinčių javų laukai ir šienų kvepiančios pievos, kur artojo prakaitu sulaisdyti arimai, kur Nemunas, Dubysa ir Nevėžis tarp kalvų, apaugusių „lyg rūtomis“ žaliais miškais, saulėj atspindinčių ežerų veidrodžiais. Kur nespajome, kad būsime po visą pasaulį išblaškyti klajūnai ir Sibire žustantys tremtiniai, o tėviškė išniekinta, sunaikintos sodybos, nušluoti kaimai, miestai prigrūsti pigių „dangoraižių“.

sią šiose dainose, o lietuvių kalbos minkštumą? Tai ne vokiškos ar lenkiškos dainos su aštriai kapojamomis galūnėmis, ar aštriais garsais.

Vadovė E. Sirutienė vėl prabilo: „Vakarai jau ilgi ir tamsūs, nesinori vaikščioti nei pas kaimynus, nei į vakarones. Todėl mes sugalvojome išlydėti senus metus šia popiete. Juk tik kelios dienos šioms metams beliko. Atšventėm Kalėdas, štai papuošta eglutė – ją gavome dovanų ir susirinkę bendrai papuošėme. Ir jautėmės, lyg viena šeima. Skambias giesmes giedojome. Dainavome ir linksmas dainas. O per metus mūsų dienos bėgo, skriejo lyg drugiai – niekas jų nestabdė. Prabėgo vasara, ruduo ir vėl žiemos sulaukėm, o po Kalėdų ir šių metų jau nedaug beliko. Tad norime šį momentą kartu praleisti. Senieji metai negailėjo nei šypsenos, nei saulės. Daugumos sveikata buvo gera – gražus mūsų pasaulis“.

Pasigirdo beldimasis į duris. Atidarę pamatė įeinantį žilagalvį, barzdota senį su aiškiu užrašu ant kepurės: „1994 metai“. Jis atėjo palinkėti, kad jo įpėdinis 1995 metai būtų mums geri ir tinkamai globotų. Jam išeinant visi plojome.

Toliau vėl sekė dainos. Dainavome atidžiau įsiklausydami ir išjausdami ir mūsų liaudies dainų lobį ir jų gaivinantį veikimą.

Paragimų vadovė dėkojo F. Stroliai, ilgaus plojimais jai priitarėm. Ji dėkojo ir visoms savo padėjėjoms ir talkininkams: B. Zeikienei, J. Gaigalienei, A. Lietuvninkienei, V. Ringutei, E. Paliulionienei, E. Pajėdienei, E. Žibrienei, V. Radžiukyniui ir B. Liaubai bei žurnalistams: A. Wadonui, A. Paužuoliui, O. Lukienei, A. Šmulskštiei, L. Daugelytei, J. Žebrauskui ir kitiems.

Padėjojo ir „Draugo“ dienraščiu už spausdinamas informacijas apie Vyr. liet. centrą „Seklyčia“, „Margučio“ vedėjui P. Petručiui už pranešimus radijo bangomis. Fotografams: A. Malinauskienei ir Z. Degučiai.

Dėkojo visiems geradariams, kurie vienu ar kitu būdu rėmė centro pastangas.

Visų nuoširdžiausia padėka tenka JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkei Birutei Jasaitienei, kurios pastangomis veikia Vyr. liet. centras, kur rasim soc. globos patarimus ir įvairiausias pagalbą, teikiamą B. Puodienės. Čia randame pagūdą ir užtartinimą ir galime drąsiai sakyti, kad čia yra antrieji mūsų namai! Dėkojome visi entuziasistiškai plojimais.

Po to sekė bendri pietūs ir laimės šulinys.

Jonas Žebrauskas

• **Laišką parašyti** kviečiam laišku skyriui, tegul pasiskaito moterys ir vyrai.

LVV globojamų vaikų draugas Bill, kuris vaikus vežioja po įvairias Čikagos miesto ir apylinkių vietas, su dvejų metų Gintaru Valentukoni.